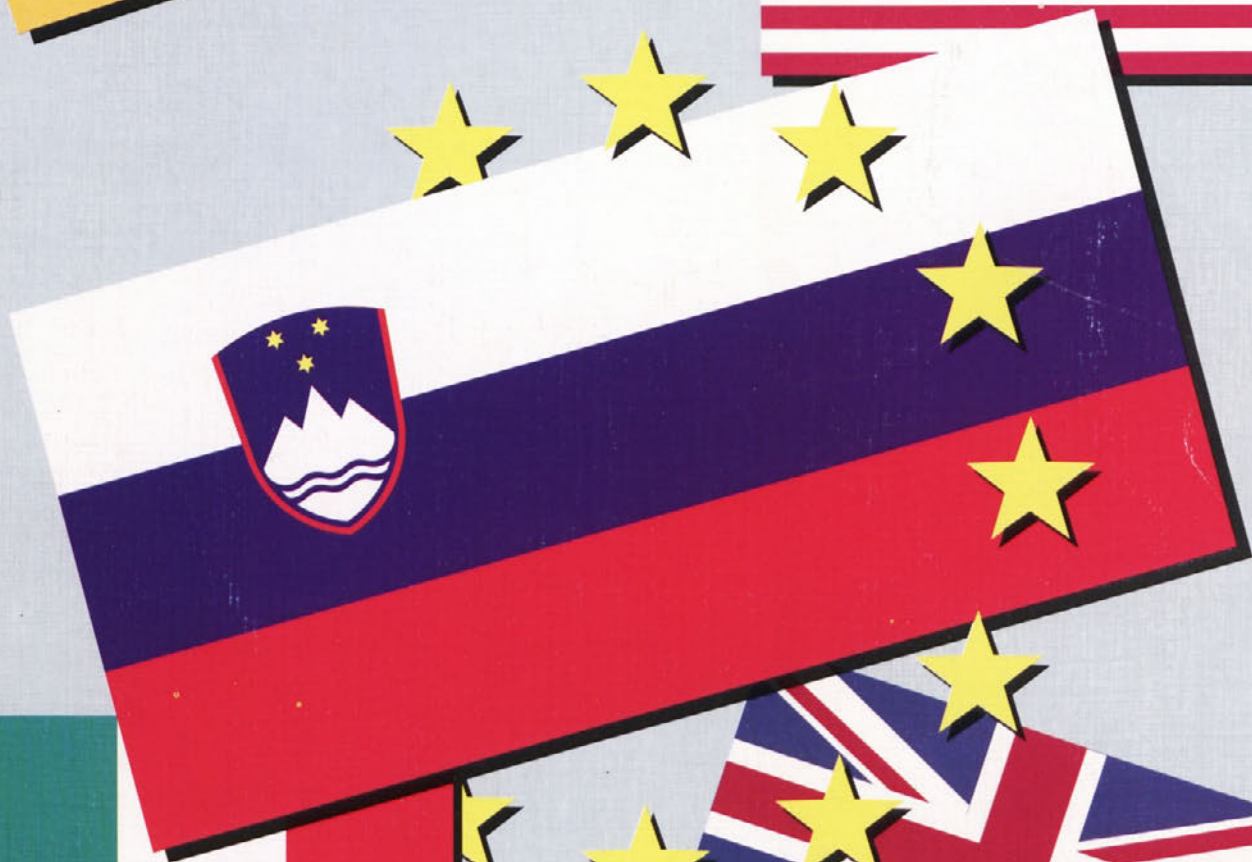

Letnik 36
Številka 2
Maj 2004

ISKRE

Izdaja: Škofijska gimnazija Vipava

KAZALO

UVODNIK.....	5
PRO ET CONTRA	
Ali bo moj sin še pel slovenske pesmi.....	6
Globalizacija.....	7
Pasti in prednosti globalizacije.....	8
23. let	9
Pomen državnih simbolov.....	10
Vstop Slovenije v Evropsko unijo.....	11
KULTURA	
Čakajoč Godota.....	12
Luigi Pirandello: Seminče.....	13
Dam vse, kar imam.....	13
Proslava ob 8. februarju.....	14
PRED MIKROFONOM	
Lan Sevšek.....	15
V znamenju kulturnega praznika.....	16
Intervju s Kingstoni.....	17
ISKRICE	
Mladi in samostojnost.....	19
Z glavo na zabavo.....	20
Vedno več mladih živi samih.....	21
Kloniranje: ZA ali PROTI.....	22
Ljudje se sami delajo nezadovoljne.....	23
Pazi, pupe na nogometnem igrišču.....	23
Duhovni vikend – Stržišče (1.C).....	24
Oda pomladni utrujenosti.....	25
Kam gredo škofijci naprej.....	26
SPISI ...	
Al Araf.....	27
Mersaultova osvoboditev.....	28
Hlapci.....	29
Ljudje okrog nas so naš pekel.....	29
PESMI ...	
Prijatelj.....	31
Komu naj pesem namenim.....	31
Spomin.....	31
Smrt.....	32
Prijatelju.....	33
Haiku kotiček.....	33
GLAVNA ATRAKCIJA ISKER	
Narodna zavest.....	35
Pomen žensk v zgodovini.....	38
KOLOFON.....	36

UVODNIK

PRO ET CONTRA

Ali so naši sin in hči dovolj pametni? (Glabalski)
Paši in prednosti Glasbenice
22 let
Pomen državnih sindikatov
Vzročje šolanja v Evropi in tujini

KULTURA

Cataldo Gobbi
Luigi Pintorillo: Glasbeno
Dan vsej, kar imam
Festini ob 2. februarju

PRED MIKROFONOM

Jan Šušter
V zvezi s kulturno dejavnostjo
Interje v krogost

ISKRICE

Blizu in daleč
2 glasni in 2 glasovi
Vedno vse ostane isto
Komentar ZA in PROTI
Ljudje se zmeraj odločajo
Pozor, kaj se dogaja v tujini
Duhovni vikend - Glasbeno (I. O.)
Opa, poznate glasbeno
Kaj pa bodo rekli drugi

SPISI

Al. Šušter
Miroslava Čuček
Hilari
Ljudje čitajo, ne pa

PESMI

Prijatelj
Komu naj poslušam
Spomin
Smrt
Priglasila
Hajni kotlek

GLAVNA ATRAKCIJA ISKRE

Naborna zveza
Pomen žensk v glasbi

KOLOFON

37.014.77

ISKRE
Iskre
inv. št.: K /

17207

UVODNIK

Hja, ponovno so pred vami Iskre. Dolgo je bilo treba čakati nanje, kajne? Ampak zdaj so tu in vse drugo je pozabljeno, vsi napor ob pisanju tekstov, ob prenašanju besedil v šolo, ob spopadih z računalniško tehnologijo, ob oblikovanju izgleda časopisa ...

Za tiste, ki ne veste – priprava Isker je dolgotrajen postopek, ki poteka po določenem receptu, za katerega seveda potrebujemo prave sestavine. Ker pa klima ni vedno najbolj ugodna za rast in razvoj prepotrebni sestavin, je včasih treba pripravo odložiti in se prepustiti napornemu čakanju. Kdor čaka, dočaka. Tako so se zdaj vsi cvetni popki, ki so v pripravljenosti čakali na prve močnejše sončne žarke, prebudili in radostno pokazali vso svojo razcveteno lepoto.

Sicer pa sem se sama v teh prvih pomladnih dneh spomnila malega princa. Saint-Exupery, stvaritelj malega princa, mu ob svojem prvem srečanju z njim ni znal narisati backa, kar je malega dečka zelo užalostilo. In zakaj mu ga najprej ni uspelo narisati? Sam pravi: "Kadar pride kaj kot strela z jasnega, se kar nič ne obotavljamo. In naj je vse skupaj bilo še tako nesmiselno, sem vendarle segel v žep po list papirja in pero. Tedaj pa sem se spomnil, da sem se učil predvsem zemljepisa, zgodovine, računstva in slovnice in da ne znam risati ... saj so mi vero v mojo slikarsko prihodnost vzeli odrasli, ko sem bil star šest let."

Avtor na koncu ugotovi, da so imeli odrasli prav, ko so ga silili, da se je učil "zemljepisa, zgodovine, računstva in slovnice", saj mu je v življenju vse še kako prav prišlo. Toda pri nečem so se motili. Človek mora slediti tudi tistemu, k čemur ga vodi srce. Človek mora, če hoče videti, gledati s srcem, sicer si ne more predstavljati backa in ga tudi ne zna narisati ...

Irena Krapš

PRO ET CONTRA...

ALI BO MOJ SIN ŠE PEL SLOVENSKE PESMI?

Globalizacija je proces ekonomskega, političnega, vojaškega, kulturnega povezovanja družb in s tem kultur na svetovni ravni.

Pa se zavedamo, kaj naj bi globalizacija sploh pomenila? Danes je preprosteje pojmovana kot prevzemanje kulture neke družbe oziroma še bolj nekega naroda. Vendar pa globalizacija, ki mogoče v smislu kultur sploh ni slaba zamisel, vse pogosteje dobiva negativen predznak. Zakaj?

Že skozi zgodovino se je dogajalo, da so se neke kulture med seboj povezale, vendar je močnejša kultura začela nadvladovati druge, šibkejše kulture, ki so sčasoma sprejele njene norme in vrednote in tako počasi izumrle ter izgubile svojo prvotno identiteto.

Močna sila globalizacije so v današnjem času Združene države Amerike, ki vplivajo na manjše narode in jih tako vzamejo pod svoje "okrilje". Da ne? Primere si lahko ogledamo po vsem svetu.

Ameriške države so dokaj mlade in so si svojo kulturo izoblikovale malce po svoje. Danes svoje ideje, običaje in navade posredujejo celemu svetu. Kar teoretično sploh ni napačno, vendar pa se v praksi izkaže kot nekaj povsem nepotrebne. Na primer Afrika; žalostno je, ko v državah Afrike, ki se šele razvijajo, opazamo velike reforme v gospodarstvu in družbi, vendar prebivalstvo ne prenese tako velikih sprememb ali pa mogoče še ni pripravljeno na take spremembe. Zato se prebivalstvo utaplja v revščini, v njihovi soseščini pa velike (tuje) naftne družbe bogatijo z njihovim lastnim "črnim zlatom" ali pa se okoriščajo s pravim zlatom iz njihovih rudnikov, ki bi jih morali sami odkriti tržiti.

Ravno tako bi lahko rekli za Kitajsko. Velika država z nekaj prestolnicami, ki so kar kopije velikih ameriških mest, kar narekuje tudi kulturne razmere, prebivalstvo na podeželju pa komaj preživi z nekaj pestmi riža, ki jih pridela. Kje je problem? Preveč ljudi. "Pa dejmo mal zreducirat otročičke!"

Mesta so tudi zaposlena z dobičkom, usmerjena v čimhitrejši razvoj, ne poskrbijo pa za svoje prebivalce, ki si morajo domove zgraditi kar na barkah v pristaniščih teh čudovitih, modernih mest z vrtoglavo visokimi stolpnici, pod katerimi se skrivajo male kitajske trgovinice in kitajske restavracije in se z Mc'Donaldsi borijo za svoje preživetje.

Ampak ni nam treba tako daleč po primere. Tudi pri nas se dogajajo podobne stvari, ki pa sicer ne vplivajo toliko na gospodarstvo in ekonomsko stanje naše male države, ampak ima globalizacija alias amerikanizacija velik vpliv na našo kulturo. Za primer vzemimo naše praznike in običaje. Najprej si poglejmo Božič. Pri nas daril pod novoletnimi smrečicami niso nikoli puščali Božički, pač pa dedek Mraz in Miklavž. Če pa se zdaj v božičnem času sprehodimo po trgovinah (npr. Mercatorju), prežijo na nas debeli možje v rdečih oblekah in z belimi bradami. In dedek Mraz ter njegov kolega Miklavž?

Spotaknemo se lahko še ob amerškemu dnevu čarovnic, ki je na zelo dobri poti, da zamenja avtohtoni slovenski običaj pust. Najbrž ste v začetku decembra že opazili velike, oranžne buče pred mnogimi hišami?

Kje pa je izvor fast food-a, najnovejše mode in okusa glasbe oziroma nasploh novega "cool" življenja?

Omenim lahko tudi ameriški primat odločanja o vojnah in miru ...

Po mojem mnenju nam globalizacija malce uhaja iz rok ali pa je ne znamo pravilno sprejeti. Vse v redu, če bi si s povezovanjem pomagali krepiti kulturo posameznega naroda, ampak ...

Sicer pa ni samo Amerika tisti največji krivec. Neposredno globalizacijo bomo lahko na lastni koži občutili že čez nekaj časa. Samo počakajmo ...

Anonimen

PASTI IN PREDNOSTI GLOBALIZACIJE

Med tistim skopo odmerjenim časom, ki ga porabim za šolo, sem nekega dne po skrajno čudnem naključju naletel na čisto svojo misel o globalizaciji in tako mi je bilo učenja za tisti dan dovolj, zakaj svoj čas si veliko raje rezerviram za premišljevanje o globokih stvareh, ki se tkejo v moji duši.

In sem se zamislil, da nam globalizacija sploh ne prinaša tistih zelo opevanih radosti življenja, ko je človek človeku brat, ne glede na količino zraka med njima oz. na oddaljenost med njima. Človeka res impresionira, ker lahko dandanes po lokalni televiziji izve, da je tam nekje daleč v eksploziji umrlo približno tri tisoč ljudi in da se v neki, nam skrajno nepomembni državi, odločajo za spremembe cen vezalk glede na povprečno plačo njenih prebivalcev.

Kaj nam je prinesla globalizacija? Računalnike, dolar, "skupni napredek", "povečanje miru in blagostanja" in seveda "panettone". Bogati postajajo bogatejši, tisti, ki so malo bolj na sredini, pa poskušajo živeti v miru in blagostanju z daljincem za satelitsko v roki.

Zelo zanimiv je tudi naslednji učinek: nekateri, ki se radi kažejo v javnosti in imajo dovolj denarja ali pa so slučajno in po napaki dosegli stolček predsednika ZDA, dajejo vsemu svetu (pri čemer pomeni 'ves svet' predele, kjer si povprečen človek lahko privošči TV) možnost, da se zgraža nad njimi in pravi, kaj bi naredil drugače in sploh da ima množica kaj govoriti o čemerkoli, ker bi bilo ljudem sicer dolgčas in bi se morali lotiti svojih lokalnih problemov. Blah, lokalno, to je že zastarelo. Če si "in" in že moraš pred sodišče, pojdi v Haag, v Ljubljano pa že ne boš šel, zakaj imamo pa globalizacijo?

Da, seveda ima ta reč na g tudi pozitivne stani. Kar pogledjmo, kaj sta dosegli podjetji Sony in Ericsson z združitvijo. Sam kot popolnoma globaliziran človek točno vem, da je Nokia finska družba, stara mama moje stare mame pa najbrž (kot večina predstavnikov bližnjega slovanskega naroda) ni niti vedela, da Finska obstaja. In da tam živijo v luksuzu (vroča voda za kopanje).

Pri zvečanju lokalnih socialnih razlik na globalni ravni se lahko primejo za glavo predvsem moralisti, funkcionalisti pa so slabe volje, ker niso več edini, ki vedo, kako je naša (so naše) družba (družbe) sestavljena (sestavljene). Velik trop ovčic pod budnim očesom skorumpiranih voditeljev.

Matevž Červ

23. let

1. maj 2008

Kako čuden občutek ... 4 leta je že, kar smo tudi MI Evropa. Spominjam se dne, ko so nas sprejeli medse. Proslave, vsepovsod veselje ob združitvi. Nato je življenje steklo normalno naprej. Čez dve leti in pol pa ... tema. Zdi se, da ni nihče preveč resno jemal številke 911. Najprej 11. 9. 2001 napad na Newyorški World Trade Center, 11. 3. 2004, točno 911 dni po WTC-ju, eksplozija na vlaku v Madrid. Kar se je zgodilo 911 dni za tem, 11. 9. 2006 je tudi že zgodovina. Spominjamo pa se le joka, krikov in teme.

15. maj 2008

Smešno, čutim da bi se moralo danes zgoditi nekaj posebnega. Morda pa se je pred leti na ta dan nekaj dogajalo ... kdo ve! Zopet sem hodil naokoli in iskal hrano, vendar spet nič. Vendar upanje ostaja. Sledi, ki sem jih videl marca, je dež spral, vendar sem našel nove, povsem enake. Gotovo so človeške. Torej morda le nisem sam.

7. julij 2008

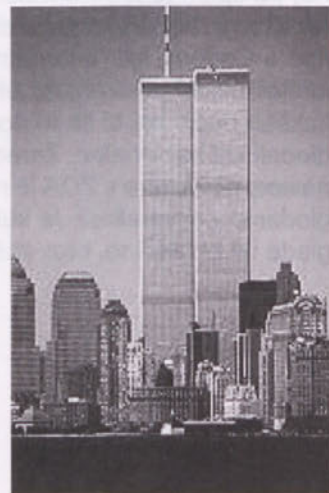
Letalo!! Videl sem ga, res! Torej resnično nisem sam, saj letala ne morejo kar tako leteti sama po zraku. Zgradil sem si opazovalnico, ki sem jo že nekaj časa načrtoval. Kesam se, ker v šoli nisem posvečal več pozornosti fiziki, ko smo obravnavali elektriko. Našel sem radio, ki pa ne deluje. Vseeno ga bom poskusil popraviti. Morda mi pa uspe. Morda ... to je pa res neumna tolažba! Kot vse ostalo, kar sem kadarkoli poskušal popraviti, bo tudi ta radio končal na kupu za kolibo. Že jutri ga bom vrgel proč, saj nima smisla, da se ukvarjam z njim.

1. september 2008

Ha, ha, meni pa ni treba v šolo! V bistvu je to žalostno ... rad bi spet videl vse tiste obraze ... morda pa le niso mrtvi ... Konzerv s hrano mi hitro zmanjkuje, ostalo mi jih je le še nekaj iz skladišča, ki sem ga našel lani pozimi. Vse dneve preživim v iskanju hrane, vendar brez kakšnega uspeha. Morda bom pa imel več sreče jutri. Ko je človek sam, ugotavljam, ima veliko časa za razmišljanje in to mi škodi.

17. november 2008

Začenja se jesen, bojim se, da bo letošnja zima hujša kot lanska. Spet sem videl letalo, tokrat se je za njim vila neka sled z napisom. Nisem ga uspel videti, da bi ga lahko prebral. Zdi se mi, da so za letalom z vetrom do mene prišli

nekakšni glasovi. Nekaj besed se mi je zdelo znanih, vendar imam občutek, da je bilo vse to le posledica samote. Sklenil sem, da bom takoj, ko bom našel kaj zalogo, odšel proti zahodu. Nekje bom moral kaj najti.

5. januar 2009

Zima!! Strah pred zimo je bil upravičen, storil pa nisem ničesar. Ujela me je skoraj nepripravljenega. Termometra nimam, ampak gotovo je prav pasje mraz. Spomladi, če bom dočkal, odidem proti zahodu. V tisti smeri sem z zahodnikom zopet slišal glasove, tokrat je bilo v njih moč razločiti tudi nekaj glasbi podobnega. Zdi se mi, da zime postajajo vse hujše, in če je to res, bo to zadnja zima, ki jo bom preživel. Če jo bom ...

23. marec 2009

Februarja sem v upanju, da se bom kaj ogrel, hodil naokrog in našel nekaj skladišču podobnega. S težavo sem se splazil v notranjost in tam me je čakalo presenečenje! Veliko konzerv! Preselil sem se tja, saj v notranjosti ne piha veter in sem vsaj nekoliko zaščiten pred mrazom. Zrak in zemlja se segrevata, tako da bom verjetno v naslednjih dneh odšel. Glasov ni več zaznati, videl pa sem steber prahu in nekaj luči ponoči.

4. april 2009

Odhod.

6. april 2009

Včeraj sem stopil preko točke, kjer sem bil do sedaj najdlje. Kljub temu da je okolica povsod enaka in polna smeti ter ruševin, se mi zdi nekako tuja. Ko človek hodi, čas neverjetno hitro mine. Počivam skoraj ne. V daljavi se mi že dva dni nasimhajo vzpetinice, na katere se bom, če bo vse v redu, v naslednjih dneh povzpел.

22. april 2009

Vzpetinice le niso bile vzpetinice, ampak bolj gorovje. Razgled bi moral biti tukaj veličasten! Vendar me je vreme pustilo na cedilu. Naredil sem si kolibico in opazovalnico. Upam, da se bo kmalu kaj zjasnilo. Z vetrom so spet prišli glasovi. Tokrat zvečer, preden je nastopil mrak. Čudno ...

30. april 2009

Vreme je lepše, zato sem do konca utrdil opazovalnico in pogledal v daljavo. Tudi geografiji bi lahko posvečal več pozornosti v šoli. Od vsega začetka vem, da se nahajam nekje v Franciji, točneje na severovzhodu Francije. No ja, to je včasih bila Francija, sedaj so pa le kupi kosti, ruševin in pepela. Spominjam se dne, ko nas je zadelo. Z gospodarjem, pri katerem sem preživel še zadnji teden delovnih počitnic, sva odšla v vinsko klet pod hišo. Približno ob 9.11 so se tla stresla. Pierre je odšel ven, da bi pogledal, kaj se je zgodilo ... Ni ga bilo več nazaj. Odprl sem vrata in samo pokukal ven ... slika je bila grozna! 3 mesece ni bilo sonca, ko pa je posijalo, je sijalo in sijalo. Uničilo je vse, kar je preživelo dolgo noč. V daljavi vidim nekaj stavb ... ponoči je videti tudi luči ... morda bom pa le koga našel tam.

1. maj 2009

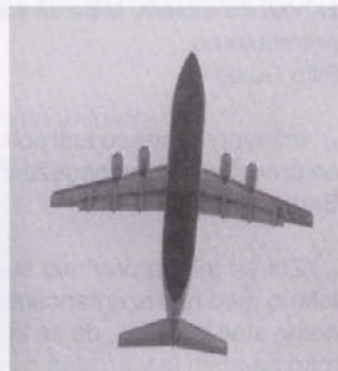
Zanima me kako je z vsemi, ki sem jih poznal. So še živi? Je kdo sploh še živ??!! Ne prenesem več te samote!!

30. maj 2009

Cel maj sem hodil proti stavbam in mesto je res tukaj. Vendar nekaj ni vredno. Več dni sem v stavbi na obrobju skrit opazoval, kaj se dogaja. Glasovi se pojavljajo 5-krat na dan v enakih presledkih. Podobni pa so nečemu, kar sem že nekoč slišal, nejasno se spominjam, kaj naj bi pomenili, razumem jih pa ne. Glasovi prihajajo iz stolpnice. Pred dogodkom so govorili nekaj o padcu zahodne civilizacije, ampak kdo bi si mislil, da je kaj takega res mogoče. Dobil sem obleko, ki je podobna njihovi in se pomešal med ljudi. Nekaj dni sem preživel med njimi. Niso me opazili.

5. junij 2009

Morda sem bil opažen. Strah je kar upravičen. Glede napisov in govora pa, res je vse arabsko. Videl sem jih, kako mi sledijo. Morda se mi je pa le zdelo. V strahu sem odvrgl križec, ki me je spremljal že od vsega začetka. So ga morda dobili? Nekdo se bliža. Slišim glasove, ki pa ne zvenijo kot ponavadi. Kdo se mi bliža? Kaj je tisto, kar ima v rokah? To sem že nekje videl ... sablja?? Ne!!

Anonimen

POMEN DRŽAVNIH SIMBOLOV

Kaj sploh so državni simboli? Kos blaga različnih barv, morda z motivom. Melodija, ki jo igra godba na pihala, ob njej pa poje jokajoča množica. Državni simboli so namenjeni predstavitvi vrednot neke države, njeni mednarodni prepoznavnosti, državljanom pa dajejo priložnost, da svojo pripadnost pokažejo. Za nekatere postane zastava tudi nekakšen predmet čaščenja, moderen idol. Ta kos blaga postane nekaj več, postane objekt, za katerega ljudje tepejo in ubijajo.

Himna je ponavadi melodija z besedilom, ki časti borbenost in slavno zgodovino svojega naroda, pri čemer je Slovenija svetla izjema, saj je ena redkih držav, če ne kar edina, katere himna govori o bratstvu med vsemi Zemljani, ne samo med Slovenci.

Pravijo, da je za slovensko neprepoznavnost v svetu kriva zastava, vendar bistvo naroda ne tiči v tkanini. Bistvo naroda so ljudje, ki s svojimi dejanji oz. nedejanji opozarjajo nase in večajo ali manjšajo ugled svoje države.

Če bomo menjali državno zastavo, moramo menjati še ime države, saj se beseda Slovenija izgovarja podobno kot beseda Slovakija in ko smo že pri tem, menjajmo še jezik, podnebje in značaj, da bomo čimbolj podobni svojim zahodnim idolom, ki pa se nas žal ne spomnijo zaradi neprepoznavnih državnih simbolov. Brez dejanj simbolov ne potrebujemo.

Filip Gusič

... državni simboli so tudi politiki, ki državo vodijo ali pa verski poglavarji, npr. Italije si nihče ne predstavlja brez papeža ali Indije brez Dalajlame ...

Barbara Wolf

... Zdi se mi, da premalo spoštujemo svojo himno. Za primer bom navedla nogometno tekmo med reprezentancama Slovenije in Hrvaške. Ko so igrali našo himno, so vsi samo nemo stali in čakali, da se konča. Ravno nasprotno je bilo pri naših sosedah. Vsi so imeli roko na prsih in v en glas so tudi zapeli ...

Barbara Peterman

... Če je že prišlo do tega, da se državne simbole spremeni, sem za tako spremembo, ki nas bo resnično predstavljala in ne za kakšen načičkan srednjeveški grb, ki bi ga potem čez deset let zopet menjali in zapravljali denar davkoplačevalcev...

Jerneja Furlan

... Ljudje si morajo ob besedi Slovenija ustvariti v spominu hitro povezavo, npr. povezati morajo športni uspeh s Slovenijo. Pri tem pomagajo simboli. Pri nas so okrog tega velike polemike, saj je strokovnjakov zelo malo. Toda ko bo prišla na vrsto naša generacija, bo vse boljše ...

Urban Stres

... Ljudje smo v današnji civilizaciji preveč egoistično usmerjeni, da bi se sploh poskušali potruditi za dobrobit svoje države ...

Anže Premrl

VSTOP SLOVENIJE V EVROPSKO UNIJO

74, 73, 72 ... 60, 59, 58 ... da, elektronske ure povsod odštevajo dni, ki nas še ločijo do 1. maja in s tem uradnega vstopa Slovenije v Evropsko unijo (EU). Zadnja širitev EU je zgodovinska priložnost za združitev celotne Evrope, v preteklosti nešteto krat prežete s konflikti in ogromnimi razlikami. Naloga širitve naj bi bila predvsem razširitev območja miru in gospodarske stabilnosti na nove članice. Povečala bo moč in vpliv v svetu ter postavila EU v položaj, da bo lažje konkurirala izzivom globalizacije.

Pa pogledjmo, kako se je začelo ...

Leta 1957 je šest držav ustanoviteljic podpisalo Rimsko pogodbo. Te države so bile Belgija, Francija, Nemčija, Nizozemska, Italija ter Luksemburg. Kasneje se je Unija širila še štirikrat: leta 1973 so se priključile Danska, Irska in Velika Britanija, 1981 Grčija, 1986 Portugalska in Španija, nazadnje pa so leta 1995 vstopile še Avstrija, Švedska in Finska.

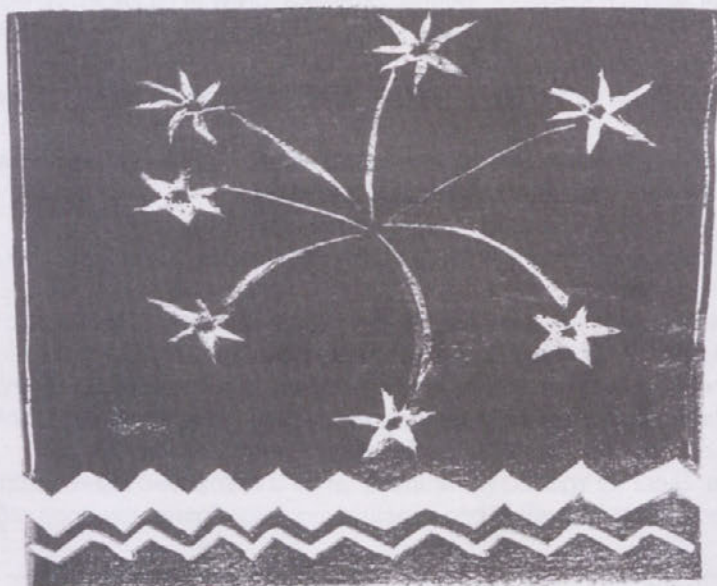
Po 1. maju bomo govorili o petindvajseterici polnopravnih članic Evropske unije; poleg Slovenije se bo priključilo še 9 držav: Ciper, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska in Slovaška.

“Širitev Unije prinaša tako politične kot gospodarske koristi!” nas z vseh strani prepričujejo politiki. Pa vendar nekateri ostajajo skeptiki, čeprav je takih vedno manj. Statistika namreč kaže, da Slovenci načeloma še ne obžalujejo (obžalujemo, če želite) odločitve, da se Slovenija pridruži Evropski uniji, saj bi kar 71% volivcev še enkrat glasovalo za vstop v EU. Če naštejemo nekaj “dobrot”, ki jih prinaša širitev:

- razširjeno območje miru, stabilnosti in napredka v Evropi bo povečalo varnost vseh njenih narodov
- dodatnih 100 milijonov državljanov iz hitro rastočih držav bo skupaj s 370 milijoni prebivalcev EU povečalo gospodarsko rast in ustvarilo nova delovna mesta v sedanjih in prihodnjih članicah Unije
- državljanom po vsej Evropi se bo dvignila kakovost življenja, saj bodo prihodnje članice izvajale evropske politike za zaščito okolja, boj proti kriminalu, drogam in ilegalnim migracijam
- širitev bo utrdila vlogo Evropske unije v svetu – zunanji in varnostni politiki, trgovinskih odnosih in na ostalih področjih svetovnega pomena ...

Res sem se potrudila in pobrskala po vseh spletnih straneh, kje bi našla kakršenkoli podatek o slabih stvareh, ki nas čakajo, ko bosta naš mali narod in naša mala država postala del Evropske unije. Žal, nikjer nič. Če pa koga to hudo zanima, lahko piše na gregor.krajc@gov.si, evrofon@gov.si, oz pokliče na Evrofon na številko **080-19 50**. Tako, to bi bilo nekaj malega o tem, kam se podajamo 1. maja.

Romina Vidmar

V kateri zvezdi nas vidite? (Opomba: Najbrž v nobeni!)

KULTURA

ČAKAJOČ GODOTA

V četrtek, 11. marca, se je elita ŠGV (beri 3. in 4. letnik) odpravila v Novo Gorico, v Slovensko narodno gledališče, da bi si ogledala Beckettovega Godoja. Že igralska zasedba je govorila sama zase: Iztok Mlakar (Vladimir), Radoš Bolčina (Estragon), Primož Pirnat (Pozzo) in Ivo Barišič (Lucky). Vsi ti mojstri pa so delovali pod taktirko režiserja Vita Tauferja. Večina si nas je Godoja ogledala že v ljubljanski Drami, a je bilo zanimanje med tretjimi in četrtimi letniki za tokratno predstavo precej veliko. Očitno je bila promocija dovolj učinkovita. Pritegnila so že sama igralska imena, pa tudi dejstvo, da je vse skupaj odigrano v narečju.

In tako smo poiskali svoje sedeže, se posedli, zastor se je odgrnil in začelo se je ...

Kako pa je vse skupaj izgledalo in kakšen vtis je pustilo na nas, si lahko preberete iz naslednjih izjav nekaterih članov 4.a. (Že sama predstava je bila v narečju, tako da si bom dovolila tako napisati tudi nekaj izjav. Te so tudi dobesedno prepisane, tako da se z morebitnimi reklamacijami in pripombami obrnite na moje sošolce...) Nižji letniki pa boste lahko občudovali do potankosti dovršeno slovnico in slog maturantov; vsako posnemanje vam toplo odsvetujem.)

- Igralci: Brez kritike, še posebno Didi in Gogo (Mlakar, Bolčina). Lucky bi lahko bil boljši, isto Poco. Besedilo: Dobre predelave, lahko bi še malo skrajšali. Scena: Scenska; drew je bil zanimive oblike.
- Najbolši sta bla Bolčina in Mlakar, igra je drugače težka, ma wanedva sta bla res dobra – face. Mimika, hoja, škripanje s šulnami, smrčanje, izjave, originalnost ...
- Zanimivejša kot v Ljubljani. Dobri igralci, slaba scena, predolgo. Izpustili so prizor, kjer se strga vrv, ko sta se želela obesiti.
- Dodelana mimika, glasovi, dosti tudi nebesednih sporočil v igri. Čeprav je igra težka za razumevanje, sta jo glavna igralca (pa tudi Lucky in Pozzo) napravila dokaj zanimivo.
- Dobro; zakon; dwbr j bu; dobri igralci, drama kukr je; igra je bila full zakon ...
- Predstava mi je bila všeč, ampak sem pričakovala veliko več smeha. Sami igralci pa so dali igri čisto nek nov, svež val načina interpretacije igre.
- Igra Čakajoč Godota mi je bila všeč predvsem zaradi obeh glavnih igralcev, ki sta na zelo zanimiv način predstavila dramo, katere vsebina je drugače precej težka. Vsebinski sta dala krila.
- Četrtekova predstava Godoja v Novi Gorici je imela zelo dobro interpretacijo. Glavna igralca sta z mimiko interpretacijo še izboljšala in tako spreobrnila temačno vzdušje v nekaj smešnega, ironičnega.
- Zelo dober, ker je bila dobra igralska zasedba, še posebno Radoš Bolčina.
- Godo je v redu predstava. Sicer mi zgodba ni zanimiva, je pa izvedba zelo interesantna.
- Je bilo še kar poučno, sem užival, čeprav je bilo včasih malo dolgočasno. Itirsepop ničan jovs an orgi alanz ats aclargi am.
- Jako zanimivo; po eni strani komično oblikovanje, po drugi pa skrit pomen in sporočilo; simbolika takisto bogata. Ako bode le mogoče, si jo kanim ogledati še enkrat.

Da na koncu prihranim še zase 5 minut slave ... Lahko bi rekla, da je to končno spet ena predstava, ki bi si jo lahko človek večkrat ogledal in v njej še vedno odkril kaj zanimivega, kaj novega. Zelo je bilo čutiti kontakt igralcev s publiko in sploh vživeto igranje predvsem obeh glavnih igralcev. Narečje je naredilo vse skupaj le še bolj pristno in domače, pa tudi komično. In čeprav ima pri delih iz 20. stoletja človek velikokrat občutek, da mu ni niti približno jasno, kaj je hotel avtor povedati (In še celo sam Beckett je izjavil, da če bi vedel, kdo je Godo, bi to tudi povedal v drami.) in zna biti vse skupaj kar dolgočasno, bi za tokratno uprizoritev Godoja težko trdili, da je bila dolgočasna. Kak

prizor se sicer zna tudi vleči in pustiti bežen pogled na uro, a že takoj naslednji spremeni vzdušje in želja po novih pogruntavščinah Bolčine in Mlakarja takoj usmeri pogled na oder. In na koncu ostane vsakemu nekaj. Nekaterim mogoče spomin na dobre "fore", drugim pa tudi kako globlje sporočilo in na tudi danes aktualno simboliko.

Helena Rebek

Luigi Pirandello: SEMINČE

KOMENTARJI

- Delček življenja neke primorske vasi, prikrit in tudi odkrit boj za dediščino. Življenje, ki nam je tako poznano, pa vendar se mu smejimo. Seminče je predstava, ki te dve uri zabava. A tudi ostane bolj ali manj pri zabavi. Zato je velika sreča, da je igralska zasedba zelo dobra, da je igra umeščena v pristno primorsko okolje, kar zaposli gledalca, da ne opazi, da predstava nima globljega sporočila.
- Zanimiva, sproščena predstava z nepričakovanim koncem. Če bi bil konec po pričakovanjih, bi bila to le še ena prijetna komedija, tako pa se v naših mislih spontano pojavi vprašanje o sporočilu predstave.
- Predstava po moje sodi v žanr tragikomedije. Odigrana je bila v izrazitem primorskem narečju, v katerega so se eni bolj, drugi manj vživeli.
- Mislim, da vsak vidi v predstavi, kar želi videti. Nekateri le vaško zdravo, razlike v odnosih med ljudmi. Osebo sem videla le zelo nerealen odnos do zakonske zveze in partnerstva nasploh. Seveda je v predstavi nalašč izpostavljena taka skrajnost, saj vsi vemo, da je v odnosih potrebna odkritost in je vanje treba vstopati brez koristoljubja.
- Predstava je bila dobro odigrana, narečje pa je bilo kot pikica na i. Izrazi in besede, uporabljane v našem vsakdanjiku so bile prenesene v gledališče. To naredi igro še bolj posebno, ker se zaradi govornice v njej najdeš. Predstava je bila po mojem mnenju namenjena zabavi, to je bil njen cilj in to je tudi dosegla.
- Predstava je bila lahkotna in sproščujoča. Ravno pravšnja za sive jesenske dni. Kakšnega globljega sporočila v njej nisem zaznala, mogoče je izstopala le ta navezanost na lastnino, ki se konec koncev pojavlja tudi danes.

DAM VSE, KAR IMAM

Nekega torka, po državnem prazniku, smo v dijaškem domu dijaki pripravili kulturni večer. Na njem smo odkrili veliko skritih talentov. Predstavili so se nam glasbeniki, pevci, humoristi in umetniki na likovnem področju in še mnogi drugi. Nekateri dijaki so recitirali pesmi Janeza Menarta in tako povezovali večer.

Vsi smo bili presenečeni, ko so na oder prišli trije maturanti s svojimi inštrumenti. Ti mladi glasbeniki Miha Mihelič, Gašper Majcen in Rok Koren, so nam zaigrali Improvizacijo.

Posebno zanimiv je bil Mihčev inštrument. Zaupal nam je skrivnosti didgeridoo-ja. To je inštrument iz evkaliptusa, proizvaja pa se tudi iz bambusa (ti so seveda bolj poceni). Bambusovi didgeridooji niso tako kvalitetni, saj bambusov ne zdožejo termite, kot se to zgodi na evkaliptusu. Miha je za didgeridoo navdušila teta, ko mu je posodila kaseto, na kateri so bili posneti zvoki didgeriduja. Nato se je Miha začel zanimati za ta inštrument preko interneta. Za nekaj časa si ga je sposodil od sošolca in približno pol ure je potreboval, da je dobil čist zvok. Potem je potrebna samo še praksa. Pri igranju moraš dobiti vibracijo z usti, pri tem sodelujejo pljuča, jezik, lica in ustnice. Svojega si je kupil v drugem letniku. Sedaj vadi, ko ima voljo. Mislim, da je Miha zelo nadarjen za igranje tega inštrumenta.

Rok je bil veliko bolj sramežljiv. Povedal nam je, da igra bobne že od osmega razreda in občasno vadi.

Naj omenim še Vido Samotorčan in Tino Čuk, ki sta zaigrali Bachov Air. Tina igra klavir od prvega razreda. Osvojena priznanja na raznih tekmovanjih so dokaz, da ji ne gre slabo od rok. Vida pa je glasbenica že od malih nog. Ko je bila stara štiri leta, je želela igrati trobento ali bobne. Vendar so jo prepričali, da se je vpisala v glasbeno šolo violine. Na svojo 60-letno violino vadi, ko jo "prime".

Naj priznam, da mi po intervjuju s humoristi ni bilo nič več jasno. Sandi Štremfelj in Jurij Brezavšček sta pripravila humoristični pogovor med dvema znancema v letih. Ta pogovor Brez naslova je nastal nekega večera, pravita, da zaradi njune ljubezni do domovine. "Bojiva se nasilnih žensk, ki psihično uničujejo svoj pravi jaz, svojo mehko dušo in izražanje ljubezni," sta v en glas poudarila. To naj bi bila osnova za pogovor. Oba obiskujeta dramski krožek. Začela pa sta nekje davno v preteklosti. Jurij je začel z oponašanjem živali. Sandi pa je v drugem razredu igral medveda v neki igri, takrat je odkril svoj talent. Osem let je bil v zmedi in na ŠGV je spoznal, da ga na AGRFT pričakujejo.

Prisoten je bil tudi Matevž Vidmar, ki nam je zapel svojo pesem Vse premorem v njem. Mladi pevec ima skrivnostne cilje, o katerih noče govoriti.

Ponosni smo, da smo imeli čast poslušati prvi nastop mlade Dekliške vokalne skupine ŠGV, pod vodstvom Igorja Hodaka. "Bili smo zelo sramežljivi, ampak smo preživeli in prebili led. V prihodnosti bomo potrebovali še večjo -

močnejšo podporo občinstva.

Knocking on the heaven's door je pel Robi Rolih ob spremljavi kitaristov. Gre za zelo mlade kitariste, ki se učijo prvih prijemov, vendar smo bili nad njimi prijetno presenečeni.

Na koncu tega večera pa se nam je predstavil Lan Sevšek. Pripravil je razstavo svojih kiparskih in slikarskih del, ki si jo lahko še vedno ogledamo v dijaškem domu.

Nikolina Bilavčič

PROSLAVA OB 8. FEBRUARJU

Na ŠGV je nekaj dijakov, ki jih zanimajo stvari, katerim večina ne posveča prevelike pozornosti (hm, še je nekaj upanja). Ti dijaki so dali idejo in ker je naša šola zelo dovzetna za take ideje, so se tem dijakom pridružili še nekateri profesorji ter g. Bogdan Vidmar in tako je iz ideje nastala razstava o glagolici. No, ker so z delom zaključili tam nekje konec januarja in se je ravno bližal 8. februar - tj. slovenski kulturni praznik, razstavo pa je bilo treba odpreti, so se odločili, da "ubijejo dve muhi na en mah" in združijo odprtje razstave z navado oz. "tako se spodobi", da se slovenski kulturni praznik počasti s kulturno prireditvijo.

In tako je v petek, 6. februarja, ob 18.45 v telovadnici Škofijske gimnazije Vipava potekala prireditev ob odprtju razstave o glagolici. Program ni ravno veliko obetal, a končni vtis niti ni bil tako slab. Osrednja stvar prireditve je bilo predavanje o glagolici, ki ga je imel prof. Janez Zor. Predavanje, katerega snov je bila nam dijakom nekoliko že znana (snov 2. letnika pri zgodovini!), je bilo sicer kar precej dolgo in polno podatkov, vendar pa zanimivo (če te pač zanima zgodovina nastanka glagolice). Naslednja pomembna stvar je bil govor oz. predstavitev dr. Jedrt Vodopivec, ki je najprej pojasnila, kako potekata konserviranje in restavracija na splošno, potem pa še, kako bi izgledala restavracija Krkavškega misala. Naši dijaki so se namreč odločili prispevati svoj delež k ohranitvi zgodovinskih virov, osredotočili pa so se na Krkavški misal, ki je - roko na srce - res potreben obnove. Celotno prireditev so popestrili še naši vrli dijaki, ki sodelujejo pri pevskem zboru, pa tudi poslušanje klavirja in zraven recitacije pesmi v glagolici se je prav prileglo. S svojim obiskom nas je razveselil tudi Ekumenski zbor iz Trsta, ki nam je pod vodstvom prof. Bogdana Kralja zapel pesmi iz staroslovanske liturgije.

Prireditev je zaključil g. Bogdan Vidmar, ki nas je povabil k ogledu razstave. To razstavo ste si lahko ogledali do 20. februarja (upam, da ste si jo). Za konec naj še povabim vse tiste, ki vam ni vseeno za našo kulturno dediščino - restavracija Krkavškega misala ni ravno poceni, stane 1.150.000 SIT in če bi radi storili nekaj dobrega za slovenski narod ter pomagali pri financiranju restavracije, to lahko storite (pozanimajte se pri g. Bogdanu). Vsi tisti, ki se niste udeležili te prireditve, pa upam, da ste izpolnili svojo dolžnost kot Slovenci in ste se ob slovenskem kulturnem prazniku kako drugače ukvarjali s kulturo ... kultura nas namreč duhovno bogati.

Anonimen

PRED MIKROFONOM ...

LAN SEVŠEK

Pogovor je vodila Ana Pucer.

Morda še ne veste, da imamo na ŠGV umetnika Lana Sevška, ki je v prvih dneh februarja razstavil nekatere svoje izdelke v Dijaškem domu. V naslednjih vrsticah boste kaj več izvedeli o njegovem ustvarjanju.

Ana: Lan, kdaj si se začel ukvarjati s kiparstvom?

Lan: Ja, s kiparstvom sem se začel ukvarjati nekega dne, ko se imel šest let. Z mamom sva šla po Čevljarški ulici. In ker je mami pred nekaj tedni vzgojiteljica v vrtcu (ki je opazila mojo nadarjenost) predlagala, da bi se zame spleščalo poiskati kako likovno delavnico – ali kaj podobnega, je mama takoj opazila plakat, na katerem je pisalo "likovna šola". Tako me je mama vpisala v likovno delavnico. Preden sem prvič šel tja, sem mislil, da bomo na tečaju klesali, da bomo ustvarjali s kladi. Moj prvi obisk je bil v nasprotju s pričakovanji, zato sem bil sprva malce razočaran, ko sem na mizi zagledal blato in videl, da se z njim "nekaj packa". Ko pa sem prvič poskusil delati z glino, ko sem pregledal vsa orodja, sem glino in delo z njo vzljubil.

Ana: Ti tudi rišeš? Kaj ti je bližje – risanje ali kiparjenje?

Lan: Bližje mi je kiparjenje. Ko slikaš, si omejen s štirimi vogali, ko pa kipariš, si prost. Tisti kipi, ki jih ti ustvariš, so domišljija, ki stopa v realni svet, in ti lahko stopiš v domišljijski svet.

Ana: Zakaj pa te to delo veseli?

Lan: Veseli me, ker lahko s tem izrazim svoje misli.

Ana: Kdaj pa si s kipom zadovoljen?

Lan: Kadar si vzamem dovolj časa za delo in kadar dam vse od sebe in naredim tisto najboljše, kar v tistem trenutku lahko naredim.

Ana: Si bil že kdaj razočaran nad svojim izdelkom?

Lan: Nekajkrat sem bil razočaran, ker nisem imel dovolj časa in sem moral hiteti in tisto, kar je nastalo, ni prišlo iz srca. Mene kip ni nagovoril in verjetno tudi drugih ni.

Ana: Lan, kaj je zate umetnost?

Lan: Zame je umetnost neke vrste opozarjanje na stvari, ki obstajajo v življenju. Če me navduši mačka, jo skušam oblikovati in opozoriti na mačko, opozoriti na to, da je tudi mačka lepa. Če vidim sonce, kako sije in me to navduši, potem ga bom poskušal takega upodobiti; poskušal bom upodobiti lepoto tega Božjega stvarstva.

Ana: Hvala za iskrene odgovore.

V ZNAMENJU KULTURNEGA PRAZNIKA

Čas: petek, 6.2. 2004, večerne ure

Parkirišča pred našo šolo so polna. Še zadnji obiskovalci hitijo v poslopje, da ne bi zamudili. Odkar je zrasla Škofijska gimnazija, se v njej velikokrat odvijajo različne prireditve. Tokrat smo tu praznovali Prešernov dan. V zadovoljstvo organizatorjev je bil obisk prireditve izredno dober. Vsi smo lahko ponosni, da smo narod, ki svojo kulturo izraža tudi s številno udeležbo na takih proslavah.

Tema celotnega večera je bila glagolica. Brez sodelovanja nekaterih dijakov, ki so pripravili razstavo in program, pa ne bi mogli slišati in videti nič o tej temi.

Kako pa se je vse začelo? Svojo radovednost smo potešili pri maturantki Katarini Grahor, eni tistih, ki so izpeljali ta zanimiv projekt.

Torej, Katarina, od kod ste potegnili zamisel, da bi začeli odkrivati glagolico?

V lanskem šolskem letu so dijaki in dijakinje 2. letnika obiskali Slovensko Istro pod vodstvom našega socialnega delavca, gospoda Bogdana. Tam so se srečali z glagoljaštvom. Ugotovil je, da ga naši dijaki ne poznajo dovolj dobro.

Sama sem se s to temo, ravno tako, srečala prav tam. V septembru sva se z gospodom Bogdanom skupaj odločila, da bova glagolico predstavila naši šoli. K načrtu sva povabila tudi ostale. Pridružili sta se Ani Jurca in Pucer ter profesorica Matejka Fajdiga.

Kaj pa potem? Kako ste se lotili dela?

Začeli smo z branjem različne literature. V Arhivu republike Slovenije so nam predstavili nekatere glagolske rokopise. Odšli smo tudi na teren: v Slovensko Istro, v Dornberk, v Dolenjo vas ... Nekaj fragmentov smo dobili tudi iz NUK-a ter iz Nadškofijskega arhiva. Potem ko smo zbrali material, smo ga uredili in ga pripravili za postavitvev razstave.

Omenila si razstavo, pa to ni edini sad vašega dela. Krivi ste tudi za prireditev ...

Z željo, da bi glagolico predstavili tudi našim staršem in drugim ljudem, smo pripravili tudi kulturno prireditev. Povabili smo strokovnjaka za to področje, upokojenega profesorja Janeza Zora. Pri našem delu nam je zelo pomagal. Napisal je transkripcije za vse glagolske rokopise. Na prireditvi pa je govoril o življenju Cirila in Metoda, ki sta glagolico prinesla k nam. Dr. Jedrt Vodopivec je ob slikah govorila o vzdrževanju in restavriranju starih knjig. Predstavila je Krkavški misal in spodbudila k darovanju prostovoljnih prispevkov, ki bi omogočili drag postopek restavriranja. Prišel je tudi Ekumenski zbor iz Trsta. Zapel je nekaj pesmi iz staroslovanske liturgije. Posebej pa smo hvaležni tudi pevskeemu zboru gimnazije za odpete pesmi in Blažu Batagelju, ki je ob spremljavi Neže Žgur prebral Očenaš v starocerkveni slovenščini.

Kod vse ste iskali gradivo za razstavo?

Glagolica ni omejena samo na Slovensko Istro. Njeni vplivi segajo tudi v osrednjo Slovenijo. V Vipavi hranijo Vipavski misal, v Arhivu republike Slovenije hranijo psalter iz Slapa pri Vipavi. V Dornberku pa je na portalu cerkve svetega Danijela tudi glagolski napis – podpis gospoda župnika, v Dolenji vasi pri Senožečah pa je edini glagolski napis v slovenskem jeziku.

Govorimo o glagolici, pa pravzaprav še nismo povedali nič o tem, kdo jo je sestavil, kakšna je, kako je prišla k nam ...

Sestavil jo je Konstantin pred misijonskim prihodom na Moravsko. Je pisava iz 38 znakov - grafemov. O nastanku glagolskih črk obstaja več teorij. Sedanje splošno stališče temelji na tem, da je glagolica sestavljena iz več črkopisov iz tistega časa. Glagolske črke izražajo značilne krščanske simbole: križ, krog – božjo večnost, neskončnost in popolnost ter trikotnik – Sveto Trojico.

Na Moravskem sta Konstantin in Metod misijonarila od leta 864 dalje. Pri svojem delu sta uporabljala starocerkveno slovanščino - zapisano v glagolici. Prevedla sta veliko bogoslužnih knjig. Papež je potrdil bogoslužne knjige v slovanskem jeziku. Po Metodovi smrti so njune učence izgnali. V Makedoniji so kasneje njihovi nasledniki ustvarili nov črkopis – cirilico, na Hrvaškem pa je nastala oglata ali hrvaška glagolica. To različico glagolice so uporabljali naši predniki v Slovenski Istri ter drugod po Sloveniji.

Kaj pa vam je ta izkušnja prinesla?

Za nas je bila to zanimiva izkušnja. Spoznali smo del slovenske zgodovine, ki je še zelo neraziskana.

Pa se je vaše delo končalo tukaj?

Želimo si še kaj poiskati in obiskati še nekatere kraje. Izvedeli smo, da je tudi v bližini Maribora nekaj glagolskih napisov. Prav tako na Koroškem, v dolini reke Zile. Bomo videli, če bo čas dopuščal.

Bi želela še kaj dodati?

Ob tej priložnosti bi se v imenu skupine rada zahvalila vsem dijakom in dijakinjam, ki so nam pomagali s pisanjem, postavitvijo in lepljenjem, profesorjem in profesoricom pri lektoriranju ter gospodu hišniku in g. Rafku za pluto na razstavnih panojih ter seveda vodstvu šole, ki nas je podpiralo.

Hvala lepa za pogovor!

(Bernarda, Polona, Eva)

INTERVJU S KINGSTONI

Vsem bralcem lep pozdrav. Da v Iskrah ne bi manjkalo glasbe, sem naredila intervju s skupino Kingston. Verjetno o njih že veliko veste, upam pa, da boste izvedeli kaj novega.

1.) Pozdravljeni, kako ste kaj? Žur?

Smo v redu, žuramo. Pozabila si povedati, da smo sedaj v Kobjeglavi, kjer je ... vedno zabava prava. Naj še povemo, da se bomo potrudili, da bo ta intervju nekaj posebnega, samo za bralce Isker.

2.) Kaj naj bi pomenila beseda Kingston?

KINGSTON = eksotični ritmi + ples + zabava

3.) Skupino pa sestavljate:

Smo petčlanska skupina, ki jo sestavljamo:

- * Dare Kaurič – bas, tRAParije, spremljevalni vokal
- * Reno Čibej – glavni vokal, akustična kitara
- * Zvone Tomac – klaviature, spremljevalni vokal
- * Miran Hvala – kitara, spremljevalni vokal
- * Klemen Ogrizek – bobni, spremljevalni vokal

Člani ostajamo skozi leta isti, nazadnje (pred petimi leti) se nam je pridružil Klemen.

4.) Ste primorska skupina. Od kje prihajate?

Reno, Dare in Zvone smo iz Idrije, Miran iz Maribora, Klemen pa iz Postojne.

5.) Kje pa najraje igrate?

Najraje na Primorskem – Primorska je zakon, veliko smo tudi na Štajerskem in Gorenjskem, najmanj pa obiščemo Dolenjsko.

6.) Katera je bila vaša prva pesem?

Uf, to je pa že dosti nazaj. To je bila pesem z naslovom Oliju, kar prevedeno pomeni Ti si tu, je priredba dueta Yazoo.

7.) Kaj pa prva plošča?

Prva naša večja stvaritev nosi naslov Poglej strani z druge strani. Izšla je leta 1995.

8.) Leto 1995 – že dolgo nazaj. Katere so pa vaše naslednje plošče?

Vseh plošč je šest. Prva je bila že omenjena, sledijo ji:

~ Daj povej! Daj povej!	1996
~ Cela ulica nori	1998
~ Pazi na korake!	2000
~ Ko imaš vsega poln kufr ...	2002
~ Republika Banana	2003

Na plošči Ko imaš vsega poln kufr ... so zbrani naši do sedaj največji hiti, nekaj pa je **novih singlov**.

9.) Če se ne motim, je zadnja plošča izšla lani avgusta. Že razmišljate o novi?

Tako je, nisi se zmotila. Na novo še prav nič ne mislimo, saj je sedaj čas, da zadnjo ploščo promoviramo. Potem pa v lov na nove ideje.

10.) Novih idej vam nikoli ne zmanjka. Kaj pa če se to zgodi?

Brez naših idej tudi nas ni. Smo med redkimi bendi, ki ustvarjajo brez tuje pomoči. Uporabljamo domišljijo. Vztrajali bomo dokler bodo ideje, zaenkrat pa nam ne kaže slabo.

11.) Nekaj vaših videospotov sem videla. Koliko jih pa je? Zadnji?

Vseh videospotov je dvanajst. Ali trinajst? Res ne vem. Dva videospota in reportaži s snemanj so tudi na naši zadnji plošči. Zadnjega smo posneli za naš zadnji hit Republika Banana. Snemali smo ga na Kreti – sonce, morje, užitek.

12.) Zadnji plošči pa je dodana še ena zanimivost. Katera?

Dodana je še igrlica Republika Banana. Avtorji smo mi sami. Na poti do cilja vaš čaka nemalo dogodivščin,

so pa v stilu zadnje plošče. Ima pa še eno posebnost: ponavadi je šest številka, ki ti omogoči začetek, pri tejle igrici pa je čarobna številka tri. Veliko eksotičnih užitkov ob igranju!

13.) Kateri letni čas imate najraje, zakaj?

To je vsekakor poletje, brez dvoma!!! Takrat zaživimo, se prebudimo iz mrzlih zimskih dni :).

14.) Kaj je vaša formula, da je vsak vaš koncert pravi žur?

Maksimalno se trudimo, da držimo publiko pokonci podnevi in ponoči.

15.) Letošnje leto je za vas nekaj posebnega. Praznujete namreč deseto obletnico. Kako jo boste obeležili?

Že deset let ustvarjamo skupaj in moramo reči, da nam gre zelo dobro. Glede praznovanja točno še ne vemo, ena možnost je, da bi naredili en večji koncert, druga pa da bi naredili več manjših. Bomo videli, vsekakor bo žur!

V tem letu si želimo posneti dokumentarno oddajo -> od našega začetka do danes, z vsemi videospoti in pomembnimi zmagami.

16.) Vaša spletna stran:

www.kingstoni.com

17.) Bi dijake ŠGV povabili na žur?

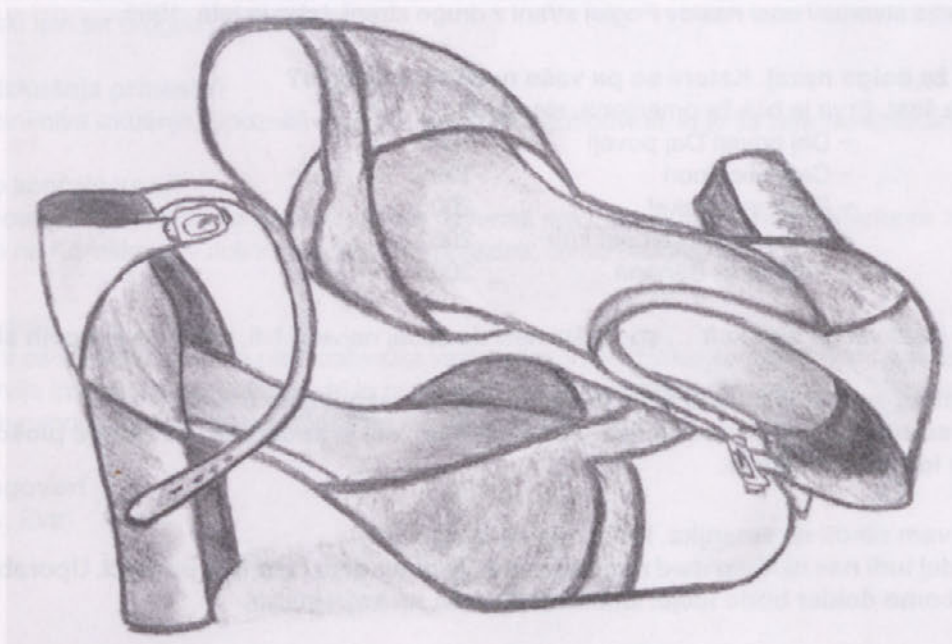
Vabilo velja za vse, al so stari al pa mladi. Pridite na žur predno oblečete pižame ali pa pridite kar v njih :).

18.) Bi za konec radi še koga pozdravili, kaj zaželeli?

Pozdravljamo vse Primorce, posebno pa še dijake ŠGV in vse bralce Isker. Hkrati bi vsem ob bližajočem se prvem maju zaželeli srečno novo leto.

P.S. Za Kingstonovce se novo leto prične prvega maja, ko je začetek pomladi in je sonce visoko na nebu. :)

Lea Pulec, 1.c

ISKRICE

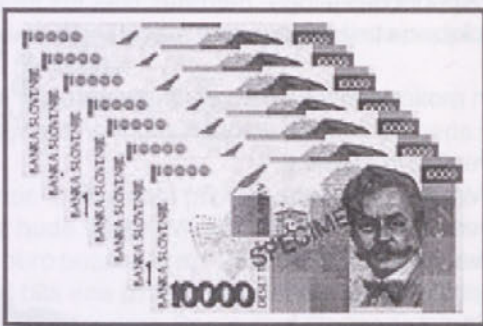
MLADI IN SAMOSTOJNOST

"Le kaj je meni tega treba!" je jezno zabundal Janezek in vrgel matematični zvezek v kot. Ker se je ob tem zatresla tudi nočna omarica in vsa krama na njej, je v Janezovo sobo prišla mama in ga poučila, da mu bo vse v šoli naučeno nekoč še zelo koristilo.

"Da, nekoč ko boš stopil v svet odraslih, ko boš samostojen!"

Saj veste – kar se Janezek nauči, to Janezek zna!

Ko boš samostojen začel je razmišljati, kaj odrasli? Takim navadno sledi mamina Dandanes se veliko mlade naučijo da naučiti z ampak z zgledom. Zgled vsakdanje malenkosti, ki S a m o s t o j n o s t lahko nekaj narediš sam Predstavlja tudi velik del

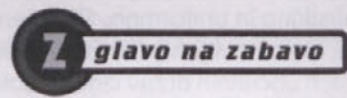
se strinjamo s tem, da je zelo poseben občutek kupiti si nekaj z lastnim, privarčevanim denarjem. Veliko bolj poseben pa je občutek, če je ta denar prigarán in če si za ta denar žrtvoval svoj prosti čas. Živo se spominjam dneva, ko sem si kupila novo torbico s čisto svojim denarjem. Ko sem brskala po trgovini, sem se počutila zelo ponosno in imela sem občutek, da so tudi starši ponosni name. Še danes imam tisto torbico, ki predstavlja zelo lep spomin v moji mladosti.

Kot sem že omenila, mislim, da na samostojnost mladostnika zelo vpliva vzgoja. Prav nič vzgojna se mi, recimo, ne zdi krama na nočni omarici, razmetane sobe, gora nepomite posode, ki je smatrana za mamino delo. Seveda se velikokrat za taka dejanja krivi mlade, rekoč: "Da, taka je pač današnja mladina!" Da, taka je današnja mladina in sama velikokrat njenega početja ne zagovarjam, vendar mislim, da so za to velik del krivi starši. Kje se lahko oseba, ki odraščá, nauči odgovornosti, samostojnosti, če ne pri svojih starših? Družina je prav gotovo kraj, kjer se vsak posameznik izoblikuje v osebo, ki bo nekoč morala zapustiti gnezdo, ne pa v osebo, ki se bo držala maminega krila. Vsi se zelo težko ločimo od toplega zavetja, varnosti, a tudi to je samostojnost. To, in veliko več! Recimo neznosen glas budilke med poletnimi počitnicami, ki naznanja, da je poležavanja konec in bo treba stopiti v svet odraslih, svet podrejenih in nadrejenih, svet stresov, kjer se vsak bori za preživetje in kjer marsikdaj zmaga pravilo: Samo najmočnejši preživijo!

Vsi sanjamo o prijetni družinici, službi s primernim urnikom, hiški z belo ograjo! A za temi sladkimi sanjami se skriva kruta realnost, ki kriči, da se bo treba za belo ograjo še presneto potruditi, predvsem pa odrasti in se spopasti s svetom! Verjetno si ob tem nihče več ne želi postati samostojen. Tudi Janezek ne! Saj ko mu je mama razložila vsa ta dejstva, je odrezavo rekel: "Ko bom velik, ne bom samostojen!"

Tina Rijavec

Z GLAVO NA ZABAVO

Predstavila vam bom Fundacijo Z glavo na zabavo. Z letom 2003 je vstopila že v tretjo sezono splošno koristnih aktivnosti z namenom promoviranja zdravega načina preživljanja prostega časa.

Fundacija ZGNZ je bila ustanovljena z namenom zagotavljanja pogojev za redno izvajanje različnih medijsko podprtih projektov primarne preventive v okoljih, kjer se srečujejo in zabavajo mladi.

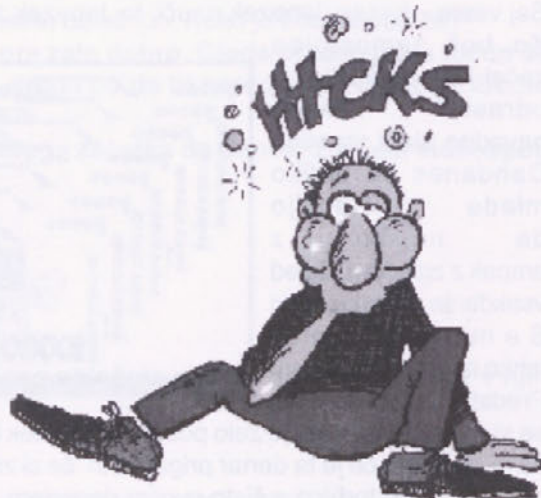
Sprva so se v fundaciji lotili le ene vsebine. To je problematika škodljive rabe alkohola med mladimi, ki jo obravnavajo v povezavi s prometno varnostjo. Izbrane lokacije, kjer se izvajajo prireditve ZGNZ, so pretežno popularni lokali, odmevne javne prireditve in tradicionalne šolske prireditve. Ta okolja so v svojem drugem letu delovanja razširili še na velike Mercatorjeve nakupovalne centre, saj so želeli poleg mladih v projekt pritegniti tudi njihove starše.

Pri vsebinski zasnovi prireditev in izvedbi sodeluje tudi Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu RS. Ključ do vsesplošno pozitivnega odnosa do takšne dejavnosti, tako s strani mladih kot tudi njihovih staršev, je poleg izvirnosti projekta predvsem upoštevanje principa nerestriktivnosti (ZABAVA ZA VSE, NAGRADE LE ZA TREZNE), saj preventivne aktivnosti gradijo na spodbujanju pozitivnih vsebin na mladim prilagojen, prijazen način.

Na vsaki prireditvi ZGNZ se odvijajo razne aktivnosti:

- odlične zabave, v okviru katere animatorji in glasbeniki Generacije Nula Nula izvajajo poseben *multimedijski performance*, kjer je ob pozitivni energiji, popularni glasbi, gibu, animaciji in vključevanju občinstva poudarek predvsem na osnovnem sporočilu, da se je mogoče odlično zabavati tudi brez alkohola in drugih škodljivih pomagal,
- nagrade pokroviteljev Fundacije ZGNZ; pogoj za pridobitev je ob sodelovanju v različnih nagradnih igrah tudi letos dokazana treznost,
- testiranje alkoholiziranosti z alkotesterji,
- reševanje poučnih nagradnih anket,
- pospeševanje prodaje brezalkoholnih pijač,
- sodelovanje v poučnih aktivnostih Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu RS pod razpoznavnim imenom Vozimo pametno. Predvsem mladim bodo tudi letos vztrajno dokazovali, da je Z glavo na zabavo lahko prava alternativa zabavam z uživanjem alkohola. Upamo, da jim bo v nekaj letih uspelo zmanjšati škodljivo rabo alkohola med mladimi, hkrati pa tudi odločilno prispevati k manjšemu številu prometnih nesreč med mladimi vozniki.

Tina Počkar, 1.b

VEDNO VEČ MLADIH ŽIVI SAMIH

Kot že naslov napoveduje, članek govori o družinskem življenju, bolj natančno o spreminjanju in različnosti življenjskih slogov. Današnja država je liberalizirana že do take mere, da si lahko posamezniki sami izbirajo način življenja, ki jim najbolj ustreza, kar je pogojeno z njihovimi osebnimi vrednotami. Tako se spreminja tradicionalni vzorec, vključno s političnim. Zmanjšuje se stabilnost klasične družine, sledi upadanje porok in števila rojstev ter zmanjševanje pomena poročnega statusa. Obenem narašča število ločitev (v Sloveniji naj bi se ločil že vsak četrti par!), vedno več parov živi skupaj brez uradne poroke in vedno več ljudi živi samih. Enočlansko gospodinjstvo postaja najhitreje naraščajoča oblika gospodinjstva (1/4 vseh gospodinjstev, na Švedskem kar 40%). V mnogih primerih gre za samostojno odločitev ljudi za takšen življenjski slog, pri čemer postaja samskost izraz osebnostne avtonomije posameznika.

Družine pogosto niso več sestavljene v klasični obliki (mož, žena in otroci), ampak so enostarševske ali oblikovane iz ločenih zakonov, v katerih med otroki ni sorodstvenih vezi (tudi Slovenija beleži upadanje zakonskih parov z otroki v prid zunajzakonskih parov z otroki).

Zaradi pluralnosti življenjskih slogov postaja vse bolj očitno, da države ne bo mogoče več upravljati na stare načine, centralistično in uniformno. Slog "enako za vse" postaja neučinkovit zaradi individualizacije zahtev posameznika do države, ki zahtevajo v prvi vrsti zaščito in pravno prepoznanje različnih življenjskih slogov kot enakopravnih. V večini evropskih socialnih držav izguba določenega statusa (ločitev, samohranilstvo) pomeni poslabšanje socialne varnosti. Tako ščitijo tradicionalne oblike življenja. Takšne države naj bi bile zastarele, saj naraščanje nadstandardnih oblik življenja kaže, da teh trendov ne moremo obravnavati kot nekakšnih odklonov od siceršnjih "pravih" načinov življenja. S tem se odpira vprašanje, kako oblikovati mehanizme za enakopravno in socialno zaščito vseh ljudi ne glede na njihov delovni in življenjski slog. Kajti moderne države ne bi smelo zanimati, kakšne so osebne okoliščine in življenjske izbire državljanov in državljanek, temveč zgolj enakost njihove pravne, politične in socialne obravnave oziroma zaščite.

Članek je iz časopisa Dnevnik, 2003

Ta članek sem izbrala, ker se mi je zdel preprosto zanimiv. Opisuje spreminjanje človeške družbe, kar lahko, če se zamislimo, tudi sami opazimo v svojem vsakdanjem okolju (to sem opazila celo jaz v svojem kratkem petnajstletnem življenju).

Ko se pri zgodovini učimo o starih civilizacijah in njihovih kulturah, se nam nekatere stvari zdijo čudne in naravnost

smešne. Profesorji pa nam vedno pojasnijo, da so takrat pač tako razmišljali in je bilo to čisto običajno (npr. modni videz v baroku: deklince so bile drobne, suhe, ko pa so se poročile, naj bi bile obilnejše, z nabranimi oblačili so še povečale npr. trebuh).

Čez nekaj let se bodo naši predniki ali celo še mi sami čudili stvarjem, ki se nam danes zdijo povsem normalne, običajne.

Politika me ne zanima, a v tem članku sem spoznala, kolikšen pomen ima. V bistvu mora nadzorovati razvoj in spremembe, mišljenje ljudi, da država funkcionira in ne propade zaradi neredov in nezadovoljstva. Mislim, da je tukaj tudi nekaj psihologije.

Z avtorico članka se strinjam v tem, da diskriminacija drugače živečih in mislečih ljudi ni prava pot za dobre medsebojne odnose. Vendar pa je družina v mojem življenju pomembna vrednota. Družina so korenine, zaupanje, opora in trdnost. Današnji svet se mi zdi zelo zahrbtn, egoističen in vsakič znova me razočara. Družina pa je tisti sončni žarek v mojem življenju, ki mi daje upanje, me opogumlja in podpira, da na svoji poti po vsakem padcu tudi vstanem in grem dalje, za izkušnjo bogatejša.

Zato se mi ne zdi prav, da nekateri starši ne dajo svojim otrokom možnosti okusiti prave idile družinskega življenja. Samo eden od staršev namreč ne more nadomestiti tudi drugega. Nekaj ni popolno, delček celote manjka in otroci to prav dobro občutijo.

Seveda pa so razlogi za npr. ločitve zelo različni. Lahko prihaja do nasilja, vzrok je pogosto tudi alkoholizem, kar pa je mnogokrat tudi izhod iz hude stiske. Mislim, da je poroka zelo pomemben korak v našem življenju, zato moramo svojega partnerja zares dobro poznati in sprejeti. Nekateri pari pa se za poroko sploh ne odločijo. Bistva tega sicer ne razumem, ampak to naj bi bila ena izmed novodobnih oblik življenja.

Nič nimam proti istospolnim partnerjem. Spoštujem čustva drugih ljudi in se zavedam, da nekateri pač čutijo drugače. Verjetno se tudi sami velikokrat ne počutijo najbolje v svoji koži, ker so drugačni.

Mogoče to postaja staromodno, vendar se mi zdi klasična oblika družine najbolj pravilna. Zahteva veliko odgovornosti, truda in poguma. In mislim, da nas skrbno načrtovana družina lahko obogati s srečo in ljubeznijo skozi celo naše življenje.

Z avtorico članka se vsekakor strinjam, da je potrebno med ljudmi zagotoviti enakopravnost, vendar je zelo žalostno to, da družine razpadajo, država pa naj bi jim dajala še vzpodbudo za to s poudarjanjem tega, da nisi nič drugačen od ostalih, ne glede na to, kako živiš. Pomen družine izgublja svojo moč, kar se mi zdi zelo, zelo narobe! Daljnosežne posledice pa bodo za posameznike, družbo in državo vse prej kot pozitivne.

Urška Zadel, 1.c

KLONIRANJE : ZA ALI PROTI?

Pred časom se je po vseh medijih veliko pisalo in govorilo o kloniranju živih bitij in celo o kloniranju človeka. Ta tema je vzbudila tudi mojo pozornost in v meni prebudila mnoga vprašanja.

Pri kloniranju gre pravzaprav za nespolno razmnoževanje živih bitij. Klone je torej popolna kopija. Kloniranje rastlin se menda že dolgo izvaja, saj kmetije razmnožujejo rastline s potaknjenci, to pa že predstavlja neke vrste kloniranje. Vsi ste že verjetno slišali tudi za "uspešno" kloniranje živali, npr. zelo slavna je ovca Dolly, kasneje klonirani opici ... Ko pa slišim za kloniranje človeka, se v meni začnejo porajati dvomi v zvezi s kloniranjem.

Tolikokrat se je že izkazalo, da človek s svojo vedoželjnostjo, s svojim vztrajnim iskanjem in raziskovanjem novega, nedognanega, posega v naravo, ruši njene naravne zakonitosti in s tem uničuje svoj edini bivalni prostor - Zemljo. Zdaj pa skuša uničiti in razvrednotiti tudi človeka kot takega.

Ko je znanost začela z raziskovanjem na področju genetike, je že začela obstajati nevarnost, da bo slej ko prej prišlo do kloniranja, najprej do kloniranja rastlin, nato živali in naposled človeka.

Kloniranje človeka so v več državah celo prepovedali, npr. v Veliki Britaniji, ponekod so zagrozili celo s strogimi zapornimi kaznimi, pa raziskovanja v tej smeri še vedno potekajo in verjetno tudi bodo.

Seveda nekateri znanstveniki, ki raziskujejo na tem področju in zagovarjajo kloniranje človeka, to opravičujejo z izgovorom, da naj bi ti dosežki služili v primeru hudih, dednih, do sedaj neozdravljivih boleznih (npr. Parkinsonova bolezen) in tako pomagali ljudem do ozdravitve. Prav tako naj bi lažje prišli do notranjih organov za transplantacijo, na katero čaka mnogo ljudi. Ker sam poznam človeka, ki je dolgo čakal na transplantacijo ledvice in bi mi bilo strašno hudo, če je v času ne bi dobil, so me te izjave skoraj "potegnile", da bi začel podobno razmišljati tudi sam.

Drugi opravičujejo kloniranje človeka s tem, da starši, ki ne morejo imeti svojih otrok po naravni poti, lahko tako dobijo otroka, ki jim je popolnoma enak, le da je mlajši in manjši. Ker sem še premlad in nimam takih izkušenj, seveda ne morem vedeti, kakšni so občutki, ko si močno želiš otroka, pa ga ne moreš imeti. Slišal sem že, da se veliko parov vrsto let zdravi in trudi na vse načine, da bi jim to uspelo. Nekaterim se to zgodi, drugim pač ne. Nekateri

se odločijo za posvojitve, kar se mi zdi zelo humana in občudovanja vredna poteza. Nekateri posvojijo celo več otrok (tudi na daljavo) ter tako pomagajo otrokom, ki sicer ne bi imeli možnosti za človeka vredno življenje ali celo za preživetje. Mislim, da si noben "normalen" starš ne želi s sebi popolnoma enakega otroka, saj je vsak človek neponovljiv in edinstven. Poleg tega bi bil v taki družini pravi dolgčas.

Moje mnenje je, da je pravi čar življenja v skupnosti, kot je družina, v tem, da člani, ki so si po značaju lahko zelo različni, med seboj odlično sodelujejo, se dopolnjujejo in se eden od drugega učijo. Seveda so v družini tudi situacije, ko ni enakega mnenja in soglasja, ter ga je šele treba najti. Ampak to se mi zdi naravno in normalno. S tem se učimo medsebojne strpnosti, ki se potem odraža tudi pri odnosih do ljudi, ki jih imamo v svoji okolici. Nestrpnost je lahko povod za konflikte in spore, ki lahko iz ozkih sosedskih odnosov prerastejo v široke svetovne. Res pa je, da ljudje postajamo vedno manj strpni, vedno manj smo pripravljeni potrpeti. Ne znamo se več truditi za druge. Postajamo egoisti in hočemo živeti neodvisno od drugih. Hkrati želimo biti popolni, odlični, samozadostni. In tako iščemo vse možne poti in sredstva, da bi to dosegli - npr. kloniranje.

In konec koncev, otroci smo Božji dar, najprej smo bili Božji, šele nato od staršev, ki nam jih je izbral Bog. Otroka po mojem ne moreš imeti zaradi zadovoljitve svoje notranje potrebe, saj ga ne moremo obravnavati kot sredstvo.

Ne smemo pozabiti, da je vsak človek zase (do sedaj bil?) edinstveno bitje, ne pa objekt, ki se mu po potrebi zamenjuje dele, se ga izboljšuje in dopolnjuje, tako da bo "tehnično" dovršen ter idealno vzgojen.

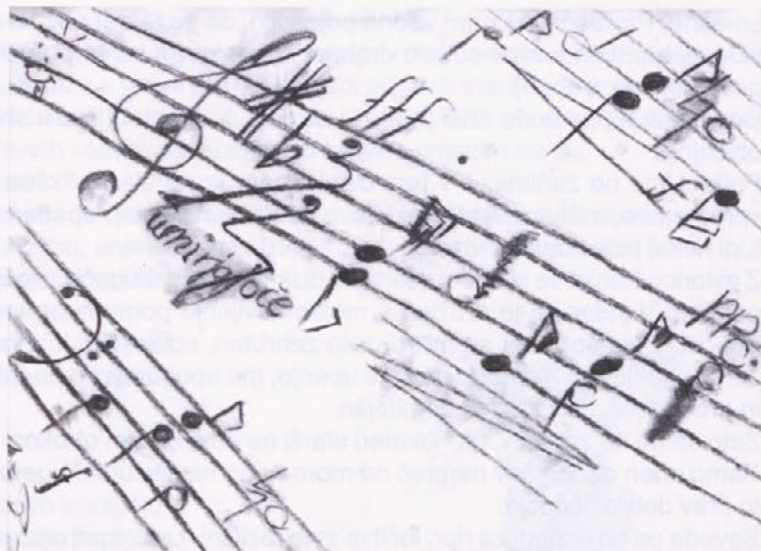
In nenazadnje je človek vendar bitje, ki ima dušo. Duša pa je neumrljiva. Duša se vrne nazaj k Bogu. Na to se znanstveniki seveda ne ozirajo. Za zagovornike kloniranja človeška duša ne obstaja, še manj obstaja Bog. Če poslušamo le ideje realjancev, ki so veliki zagovorniki kloniranja, hočejo iz človeka ustvariti boga, postaviti človeka za boga. Res je velik človekov napuh, ko misli, da si bo z bolešno znanostjo že na zemlji ustvaril nebesa in zavladal svetu kot vsemogočni. Prevečkrat se je že pokazalo, da si je človek s takim napredkom pravzaprav začel graditi pekel na zemlji. Izgleda, da si žagamo vejo, na kateri sedimo!

Imam občutek, da znanstveniki dobesedno podivjajo, ko dosežejo določene rezultate in ta neusmiljena vedoželjnost jih divje žene naprej. Ob tem seveda ne razmišljajo o posledicah, ki neizbežno sledijo. Poleg tega mislim, da so nekateri znanstveniki tudi dobri komercialisti, saj bi v primeru dobrega plačila klonirali človeka, četudi bi bilo to strogo prepovedano.

Moram priznati, da sem za napredek, za raziskovanje in znanost. Toda ob tem primeru se mi poraja misel, da ni vsaka znanost "zdrava". Znanost, ki dela v prid človeka in narave, znanost, ki je dobronamerna, je zame zdrava znanost. Vse to, kar pa se sedaj dogaja na področju genetike in kloniranja, pa me prej spominja na znanstveno fantastiko, ki človeka počasi nadomešča z robotom. Človeka kot naravno bitje z razumom in dušo ne potrebuje več. Tak človek je že preveč občutljiv za ta nori svet.

Ob vsem tem me postaja strah in porajajo se mi vprašanja, ali bo človeški razum prevladal nad napuhom in ali bodo odgovorni in sodelujoči znanstveniki še dovolj zgodaj spoznali zmoto, v kateri živijo. Ali sploh še obstaja pot nazaj? Ali se zavedajo škode, ki nastaja? Ali to vodi k samouničenju? Kaj lahko naredimo?

Matevž Levpušček 1.c

Mozartov klon?

LJUDJE SE SAMI DELAJO NEZADOVOLJNE

Človek je zelo nezadovoljno bitje, ki rado odlaga svoje probleme na druge.

Med mladimi je še posebej veliko takih, ki se jezijo na svoje starše, ker jim npr. niso omogočili pravega šolanja. Sprašujem se, zakaj se jezijo na starše, ko pa bi lahko sami, s svojo svobodno voljo, naredili, kar so hoteli. Verjetno sami vedo, da če bi delali, kar bi hoteli, ne bi bilo dobro. Če starši otroke malo bolj kontrolirajo pri učenju, so jim ti včasih (kasneje) tudi hvaležni.

Opazil sem tudi, da otroci postajajo zmeraj bolj neubogljivi, kar je najverjetneje zaradi slabega vpliva televizije, ki jim prikazuje pokvarjen ameriški način življenja. Nekaj pa dobijo tudi iz okolja, v katerem vsi skupaj živimo. Starejši jim

dajo s svojimi prepričanostmi raznoliko neprimerno besedišče in željo po nasilju. Če pogledamo v prihodnost, to ne obeta nič dobrega. Edino upanje pa so – kot vedno – svetle izjeme.

Do neke mere so bili stari časi dobri, kar se tiče discipline, ko so starši držali šibo v roki in tako poskrbeli za mir. Resda je bilo boleče, ampak cilj je doseglo. Danes pa tako ali tako ne bi nihče hotel tako živeti.

Tudi če pogledamo današnje zakone, so preveč popustljivi in blažilni do otrok. Imamo zmeraj več pravic in zmeraj manj dolžnosti (saj ne da bi se preveč pritoževal). Ampak seveda - veliko jih to izkoristi na neprimeren način. Take zakone bi recimo zdaj rabili otroci v Afriki, ki morajo delati, ker drugače družina ne bi preživela.

Človek je res čudno bitje, ki bo zmeraj z nečim nezadovoljno.

P.S. (profesorice): Tu samo kratka misel neke psihologinje v zvezi s pravicami in dolžnostmi, na katero sem se spomnila ob branju zgornjega besedila: "Pravice potrebujejo sužnji, **svobodni** ljudje imajo dolžnosti." Morda je vredno premisliti.

Anonimen

PAZI, PUPE NA NOGOMETNEM IGRIŠČU

Zelo lepo je gledati nogometno tekmo preko TV sprejemnikov ali pa tekmo, ki jo fantje odigrajo v prostem času. Ampak tokrat smo bile na vrsti punce, pa čeprav se to čudno sliši. V dijaškem domu ŠGV smo sestavili dve dekliški ekipi, ki naj bi v torek po Miklavžu (Uh, kje je že to!) odigrali prvo dekliško tekmo v tem šolskem letu.

V garderobi je bilo tisto pravo vzdušje, primerno trenutku, ki je trajalo, vse dokler se nismo preoblekle in stopile na igrišče. Na tribuni je bilo nekaj navdušenih navijačev, ki so s seboj prinesli veliko energije.

Ostalo je še nekaj minut do začetka tekme, ekipi pa sta se še vedno dogovarjali o obrambi in napadu. Tedaj smo zaslišale žvižg in se hitro odpravile na svoja mesta. Tekma se je začela.

"Kar dobro smo začele," sem ugotavljala na igrišču. Bilo je namreč veliko strelav na gol, a le tri žoge so zares pristale v mreži. Navijači so ploskali, skakali in vriskali, ko je Nataša Hadalin dosegla dva gola. Lahko rečem, da so se tribune tresle od navdušenja. Zelo lep gol pa je dala tudi Maja Tomšič ob koncu prvega polčasa, ko je bil rezultat 3:0 za nam nasprotno ekipo. Tako nam je odmor prav koristil, da smo se posvetovale o obrambi v drugem polčasu. A nasprotna ekipa je bila očitno premočna, saj se je tekma tudi zaključila z rezultatom 3:0 za naše nasprotnice.

Kljub temu da smo bile po tekmi zelo utrujene, smo si prijateljsko, z nasmehom na obrazu, segle v roke in si čestitale. Ker je bila tekma zelo zanimiva (še sedaj se nasmejimo kakšnemu zanimivemu pripetljaju), so nekatere igralke predlagale, da bi lahko, malo za hec malo za res, v prihodnosti odigrale tekmo tudi s fanti.

Nikolina in Tina

Nilso lih pupce, sam slika pa je...

DUHOVNI VIKEND - Stržišče (1.c)

Sourednica Isker si pridržujem pravico do uvoda v sledeči članek, ker so bili naši prvi letniki sposobni spraviti iz sebe samo 24, seveda izvornih, izjav o vtisih (no ja, novinarsko delo jim pač ne leži, drugače pa so pa "jako fajn dečki in deklice" J). Sicer naslov pove glavno, ampak malo zakulisja ne bo škodilo. V Stržišče (prej bi rekla na Stržišče, glede na klanec, ki ga mora človek premagati, da pride do župnišča) so dijaki, animatorji (z izjemami), gospod Slavko in gospa Alma (kuharica) odšli v četrtek zvečer. Najbrž vsi veseli, ker jim drugi dan ni bilo treba v šolo (predvsem dijaki). Animatorji so jih razdelili v 4 "farbane" skupine – črna, modra, rumena in bela (zakaj te barve, nimam pojma) – v katerih so potem dva dni obdelovali Petra in njegov odnos do vere. Domov smo odšli v nedeljo dopoldne, po sveti maši, kar pa vam je gotovo znano, saj veste, kako se duhovni vikendi zaključijo. Tukaj pa še izjave udeležencev (na slovnične napake in nejasnosti se ne ozirajte preveč; veliko je izjav v šifrah):

- Zelo sem se zabavala.
- Bilo je lepše kot sem pričakovala.
- Na vikendu je bilo fajn, bil pa je prekratek. Drugič bom še šla, ker sem se zelo zabavala, uživala v družbi s prijatelji, pozabila na skrbi, ki jih imam v šoli. Skratka blu je NAJČ! Priporočam vsem, ki imajo živce na nitki. Dobro za sprostitev.
- Blo je fajn, ker smo imeli odbite animatorje.
- 41 je bla 1. liga.
- Gore v soncu!
- Ti je vroče? Bejž na Everest!
- Še enkrat bi šla zaradi Miha.
- Bilo je super, animatorji – prva klasa, gospod Slavko – pravi pater familias.
- Na duhovni vikend bi še šel, ker smo se zabavali, družili, igrali, predvsem pa smo se ves vikend lepo imeli.
- Še bi šel zaradi druženja, počitka, zabave.
- Bilo je fajn, zabavno, smo se zabavali. Stržišče je lep kraj!
- Še bi šel, ker se tako bolje spoznamo.
- Bilo mi je zelo všeč, moti me le to, da smo imeli premalo prostega časa.
- Veliko razmišljanja, malo zabave in miru.
- Še bi šel, ker sem zamudil en dan šole, pa še fajn je blo. J
- Všeč mi je bilo, ker smo veliko peli.
- Veliko smo se smejali.
- Naslednjič bom še šla na duhovni vikend, ker mi je blo tokrat super in vem, da bo tudi drugič tako.
- Še bi šel, ker sem Miha in ne Domen!
- Šel bom spet, ker bom proč od doma in šole hkrati.
- "Kdo si pa ti?" - "Miha!" J
- Na duhovni vikend ne bi več šel, ker je bil preveč dolgočasen. Lahko bi bilo več hrane, pijače, prostega časa in družabnih dejavnosti, lahko bi tudi več spali in gledali TV.
- Naslednjič grem spet na duhovni vikend, da bom zopet: se prehladila, še naslednji teden trpela za posledicami nespečnosti, se prepirala z domačimi, kdo me pride iskat, po dolgem času prišla v stik z detergentom in metlo, se pri igrici spet v celoti osmešila, UŽIVALA V VSEM NAŠTETEM!

Če oni tako pravijo

ZVONČKI, TROBENTICE, MAČICE, VIJOLICE ali ODA POMLADANSKI UTRUJENOSTI

Za druge ne vem, vendar so ti prvi pomladanski dnevi zame zelo stresni. Zakaj? Ravno se zbudim iz prijetnega in toplega zimskega spanja, pa me že takoj zagrabi spomladanska utrujenost. In kako naj potem normalno funkcioniram? Zjutraj v plašču, šalu in rokavicah zmrzujem, popoldne pa pri triindvajsetih stopinjah vlačim vso to kramo domov in kar teče od mene. Torej mi ne preostane drugega, kot da se zavlečem v svoj varni domek in se skrijem pred toplimi žarki, se zavalim na kavč in buljim v škatlasto stvar, ki se ji reče televizija.

Vsi tisti, ki v teh lepih dneh poležavate doma, namesto da bi se preganjali po sončku in nabirali trobentice in telohe in žafrane pa mačice seveda, lahko v naslednjih nekaj vrsticah odkrijete kaj narediti, ko te zgrabi pomladanska utrujenost?

Zakaj nastane pomladanska utrujenost?

Poleti in jeseni se prehranjujemo drugače kot pozno jeseni in pozimi. Poletje je čas uživanja svežih sadežev. Z rednim uživanjem svežega sadja in zelenjave dobimo dovolj hranljivih snovi, tudi vitaminov in mineralov, ki jih potrebujemo za zdravo in aktivno življenje. Naše počutje je v poletnih mesecih skoraj praviloma zelo dobro. Utrujenosti ne poznamo, polni smo energije, ki jo dodatno spodbujajo sončni dnevi. Pozno jeseni in pozimi pa se naša prehrana na žalost spremeni. Svežega sadja in zelenjave je bistveno manj. Večino pripeljejo iz južnih krajev v zabojnikih, kjer zelo hitro izgublja svojo vrednost. Naše telo tako dobiva vedno manj vitaminov in mineralov, zaloge, ki smo jih ustvarili med poletjem, počasi kopnijo. Poleg tega je zima obdobje, ko je telesna presnova povečana, zaradi tega pa je večja tudi poraba vitaminov in mineralov. Tako je prav v pomladnih mesecih koncentracija vitaminov in mineralov v telesu najmanjša. Sonce nas vabi v naravo, mi pa brezvoljni poležavamo doma. Nastopila je pomladanska utrujenost.

Znaki pomladanske utrujenosti

Brezvoljnost, slaba koncentracija, manjša delovna storilnost, lenobnost so le nekatere neprijetnosti, ki spremljajo pomladansko utrujenost. Nezadovoljstvo lahko vodi celo v blago obliko depresije. Veliko ljudi ima moten spanec. Zaradi oslabiljenega imunskega sistema je večja tudi možnost okužb.

Verjamate ali ne, pomladansko utrujenost lahko preprečimo

Z malo dobre volje, nekaj koristnimi ukrepi in upoštevanjem strokovnih nasvetov lahko pomladansko utrujenost preprečimo, če je do nje že prišlo, pa vsaj ublažimo.

Osnova naj bo zdrava in uravnotežena prehrana z ne veliko, ampak ogromno svežega sadja in zelenjave. Vendar to ne bo zadostovalo. Da bi obnovili porabljene zaloge, je poleg pravilne prehrane priporočljivo jemati tudi vitaminsko-mineralne pripravke, ki vsebujejo dnevno priporočene količine teh pomembnih snovi.

Strokovnjaki so ugotovili, da so se dnevne potrebe po vitaminih in mineralih v današnjem času, predvsem zaradi načina življenja, precej povečale. Torej **dejmo papcat vitaminčke!** :)

Maja Andlovic

KAM GREDO ŠKOFIJCI NAPREJ?

Med našimi maturanti sem opravila anketo o njihovem nadaljnjem šolanju in prišla do zanimivih odgovorov. Vprašalnik je bil sestavljen iz štirih vprašanj, nanj pa je odgovorilo 26 maturantk in 17 maturantov.

1. Prvo vprašanje je preverjalo njihove skorajšnje odločitve o tem, kaj bo napisano na njihovih prijavnica. Ker so bili odgovori zelo raznoliki, kar je bilo seveda pričakovano, sem izbrane fakultete razdelila na tehnične, naravoslovne, družboslovne, jezikoslovne in pedagoške.

Med dekletimi v 4.a so v odstotkih (14%) izenačene pedagoške smeri, jeziki in naravoslovne smeri, z 29% izstopajo družboslovne smeri, med fanti je družboslovno usmerjenih 38%, tehnično pa 24%. "Ajevci" so torej družboslovci – nekaj izbranih: pravo, sociologija, zgodovina, sociologija kulture, etnologija, komunikologija, politologija, filozofija, kulturologija.

V 4.b je situacija popolnoma drugačna, kar mi je postalo jasno že ob prvem preletu anket in je kasnejša poglobitev med odstotke tudi potrdila. Med dekletimi s 30% vodijo jeziki (italijanščina, španščina, angleščina in ruščina), visoko pa segajo s 24% različne družboslovne usmeritve (zanimivejši: kriminalistika in socialno delo). Fantje pa so v kar 52% naravoslovci (medicina, biologija, kemija, matematika in fizika) in z 22% tehnični tipi (elektrotehnika, promet in strojništvo).

Črta potegnjena in rezultati znani: družboslovcev vodijo s skupno 26%, naravoslovci ne zaostajajo s 25%, za njimi pa že hitijo jezikoslovci z 18 %.

Zanimivosti: več fantov kot deklet je kot prvo možnost napisalo medicino in stomatologijo, nekaj deklet se je odločilo za tehnične usmeritve, v 4.b ni nobenega pravnikarja, medtem, ko je v 4.a pravo na petih prvih mestih!

2. V drugem vprašanju sem povprašala po vzrokih za njihove odločitve. V obeh razredih vodi zanimanje za področje, ki ga nameravajo študirati in veselje do izbranega študija. Precej jih navaja tudi všečnost dela z ljudmi in željo, da bi počeli tisto, kar jih veseli in si želijo doseči v svojem življenju.

Najboljša odgovora sta bila naslednja:

"Ugaja mi misel, da bom nekoč s svojim poklicem lajšala ljudem bolečino, delila z njimi težave in jim pomagala pri okrevanju. Ker je to moja želja že iz otroških let, sem prepričana, da bom v svojem poklicu uspešno in odgovorno ravnala." (bodoča študentka dentalne medicine)

"Ker 'zelo ne maram' matematike, fizike in ostalih 'jako' nekoristnih ved in ker me zanima delovanje družbe in zgodovina človeštva." (bodoči študent na FDV-ju)

3. Dragi bralci Isker (predvsem tisti nižje od tretjega letnika), nikar ne skrbite, kam naprej, saj so se tudi letošnji vladarji gimnazijskega ljudstva odločali v zadnjem trenutku. Take odgovore sem namreč dobila na vprašanje, kdaj so se odločali, kam jih bo vodila pot iz ŠGV. 22% se jih je odločilo v tretjem in četrtem letniku. Kar nekaj jih ima življenjsko željo že iz otroških let, iz osnovne šole in celo zaradi izkušenj (pedagoško delo). Presenečena pa sem ugotovila, da kar 25% anketirancev iz 4.b še ne ve zagotovo odločitve – nekaj dni preden bo ta obvezna!! Potrdilo se je, da se le malokdo odloči na informativnem dnevu.

4. Nazadnje pa je vprašalnik vseboval še vprašanje: "Kam bi se prijavil/-a, če bi imel/-a možnost priti na vsako fakulteto?" Odgovori: skoraj pričakovano bi se 21% odločilo za medicino, farmacijo in stomatologijo. Kar precej jih je navedlo pravo, psihologijo, komunikologijo, eno izmed akademij ali arhitekturo. Torej fakultete, kjer je omejitev točk zelo visoka ali pa so potrebni sprejemni izpiti – povsem logično. Zavest, da je želja eno, realnost pa drugo, je med našimi dijaki prisotna!

Naj dodam, da imajo največje probleme pri odločitvah tisti, ki imajo velike možnosti priti na večino fakultet - zaradi zadostnega števila točk, vendar ne vedo, kaj bi v življenju resnično radi počeli.

Marija Prelec, 3.b

Bodoči intelektualci

SPISI ...

AL ARAF

(interpretacija odlomka iz romana Alamut)

Kje so meje človeka? Se da morda te meje prekoračiti? Toda če to komu uspe, bo sploh še ostal človek? Ta meja je Al Araf.

Človeka je lahko prepričati. Saj ve le toliko, kolikor je širok njegov pogled. Zbudi se iz opojnega spanca in vidi čudesa okrog sebe. Neskončni užitki. Le zakaj bi spraševal, če je res prišel v raj? Mogoče so to prividi! Mamilo še deluje ... Oči v tem stanju vidijo malo, zato pa razum gleda za resnico. Kaj žene človeka, da ne verjame vsega čutom? Ako so čuti v raju, je tudi človek v raju. A nekaj ga gloda. Je to hudič ali angel? Ne, hudič ne more biti v nebesih. Toda ali ne velja morda tudi za nebesa, da je v vsaki dobi stvari zrnce zla?

Tedaj je zagledal angela. A ni ga samo videl z očmi, z dotikom, začutil ga je v srcu. To je bilo zanj tako pristno, tako vzvišeno, nekaj, česar ni še nikoli občutil. Z vso svojo plahostjo, ki jo je moral v svojem življenju potlačiti, se je tega občutka oklenil. Spominjal se je, davno tega, podobnega objema ...

Toda ali se na čustva lahko zanesemo? Nedoržni Ibn Tahir se je prepustil čustvom, ki so zanj bila raj. Človek ne more iz svoje kože. Filozof bi dejal, da ga imajo na vrvi čuti in čustva, ki pa se pustijo manipulirati. A kdo je ta filozof, ki je zavrgel vse, kar je človeško? Stroj, pošast, ni človek. Ali je doživel kakšno spoznanje? Ali je to spoznanje raj ali pekel, ne moremo reči, saj je njegovo razmišljanje nečloveško in ga ljudje ne morejo in ne smejo presojudati. Zamišlja si, da je na Al Arafu. Ta meja je zelo pomembna – loči pravi svet od idiličnega, sanje od krute resnice, hkrati pa ujete na svoji črti spravlja v obup. Vse to oni zanikajo, saj so odvrgli vse človeško. Oni v svoji trdnosti gledajo na ljudi zviška, ampak od njih so odvisni. Ostala jim le ena človeška lastnost: smrt.

Filozof je prizor v raju gledal zviška, videl je priložnost, da dobi posinovljenca. Vedel je, da Ibn Tahir nikoli ne bo povsem nehal dvomiti. Njegova vera bo gorečna, dokler bo trajal spomin na tistega angela, ki ga je spomnil na vse, kar je zavrgel. A sočustvoval bi s tistim angelom, če bi spregledal njegovo usodo in namen; angel je bil le člen v verigi, številka, eno življenje več, zobnik, ki ni smel manjkati. Tudi on je zavrgel veliko človeškega, zato je tudi postal angel. Angel pekla ali nebes? Obojega. Bil je v raju, a s seboj je v sebi nosil pekel. In zato je tudi padel.

Filozof pa se je ob tem prizoru zdrznil. Ko se je zavedel, da ga nekaj peče, se je izgovarjal: "Peče me le en izgubljen zobnik, kar pa se da popraviti." A v sebi je vedel, da ga ne peče le izgubljen zobnik, temveč izgubljeni angel.

Toda ni hotel sestopiti z Al Arafu. Zavedal se je, da ga njegov zapuščen človek lovi in se mu vedno bolj približuje. Bal se je za prihodnost – in človek se je že oklepal njegove roke ...

Ko je padel Angel, je Filozof slutil, da bo kmalu vsega konec. A Ibn Tahir mu je prinesel upanje – človek je filozofa dokončno ujel. Filozof je končno dobil sina – in se dokončno počlovečil. Veroval je vase, a tudi v nekoga drugega – kar se do zdaj ni zgodilo. Veroval je v človeško. Postal je Hasan. Veroval je v hvaležnost, ki mu je vlivala moč, da je obstal na Al Arafu. Je prekršil pravilo? Bi moral sestopiti z njega? Ne, saj potem bi moral za vsa dejanja plačati. Za vse padle angele, za posinovljenca, ki je hodil po Filozofovih stopinjah ... Zanj, ki je bil še mlad, je bilo še upanje. Lahko bi zavrgel filozofa, četudi bi ga to pokopalo. On pa je počasi puščal ob sebi čute, čustva, celo Angela je pozabil, a prav tako kot v 'raju' je slutil, da bo nekega dne konec. Da ga bo vse spet dohitelo. On je verjel malce drugače kot Filozof. "Nič ni večno, vse je dovoljeno." Al Araf se ruši.

Anonimen

MERSAULTOVA OSVOBODITEV

(razmišljanje ob Camusovem romanu: Tujec)

Navidezna brezbržnost, upor proti absurdu ... Poraja se vprašanje, če absurd pravzaprav obstaja, saj to pomeni, da stvari, ki jih počnemo sploh nimajo smisla. In potemtakem sploh ni razloga za življenje, torej, čemu bi živeli?

Mersault je izredno pasiven človek. Ima sicer zelo zanimiv in nenavaden način doživljanja zunanjega dogajanja, a njegova brezbržnost se zdi kvečjemu kot strah, ne pa kot upor. Mersault je namreč mlad moški, ki pa nima nekega življenjskega cilja, izgubil je svoj smisel v času, ko je zaradi pomanjkanja moral opustiti študij. In v trenutnem

življenjskem okolju je udobno zleknjen v svoje prepričanje, da ni nikakršnega gonila ali pomembnejšega cilja, zaradi katerega bi bilo smiselno karkoli početi. Vse njegovo delovanje izvira iz neke monotone utečenosti, dan je enak dnevu, od življenja ne pričakuje ničesar več. Čustvovanje pri njem – kot da ne bi obstajalo. Za vsak dogodek najde objektivno in racionalno razlago, ob smrti matere pravzaprav ne ve, zakaj bi moral biti žalosten, saj je bila mati vendar že stara in tudi že davno pred tem sta se odtujila, njun odnos ni pomenil nič več. Ravno tako srečanja z Marijo ne dojema kot nekaj posebnega, temveč zgolj kot dogodek, naključje. Prepusti se toku dogodkov in ko se pojavi priložnost za telesni užitek – pač, priložnost je treba izkoristiti. Življenje dojema v ločenih fragmentih, stvari sploh ne povezuje med seboj, ker je izgubil tisto nit, smisel, ki dela življenje celotno. Do življenja se Mersault obnaša kot do neke nujnosti, vzame ga za nujno zlo, ki ga bo prenašal, dokler ga bo pač moral. Ta njegova pasivnost pa je pravzaprav izredno negativna, saj pokaže, da gre v bistvu za zelo šibkega in strahopetnega človeka, ki se le skriva za masko brezbrčnosti. Mersault se ni sposoben dokončno soočiti z žgočim vprašanjem v sebi – v čem je smisel? Ker ne more prenesti teže vprašanja, se enostavno ne ukvarja več z njim oz. dokončno zaključi, da smisla ni.

Mersault je za svojo usodo kriv sam in tega se zaveda. Čeprav je "osvobojen" vere v smisel, v Boga, v družbo in v čustva, še vedno čuti nekakšno moralno odgovornost za svoja dejanja. Namreč, če bi želel, bi se lahko na sodišču zagovarjal, da je uboj Arabca storil v samoobrambi, odvetnik pa bi že nekako razložil še preostale strele v truplo. Pa tudi sam sodnik je želel pripomoči k lažji kazni. A človeku, ki se sam ne želi rešiti, ne more nihče pomagati.

Obsojenec je v tem svetu tujec. Njegov celotni nazor se popolnoma razlikuje od družbenega in zato ga ljudje v prepolni sodni dvorani sploh ne morejo oz. nočejo razumeti. Čeprav se Mersault ravna po svoji presoji in skuša delovati tako, kot misli, da je prav, se še vedno moti. Oziroma družba meni, da se moti. Torej Mersaultu pri odločanju sploh ni dana popolna svoboda. Našo svobodo namreč omejuje družba, omejujejo jo naši soljudje. Torej tu lahko potegnemo vzporednico s Sartrovim delom Zaprta vrata, v katerem nas avtor pravzaprav privede do ugotovitve, da so ljudje okrog nas pekel. Drugi omejujejo našo svobodo.

A kljub vsem slabim stvarem, v življenju vseeno ne moremo govoriti o nekakšnem absurdu, ker ta obstaja le, če ga mi sami ustvarimo. Vse, kar se nam zgodi, dobi pozitivno ali negativno oznako, šele ko si dogodek interpretiramo v mislih. Kajti stvarnost je "le projekcija človekove mentalnosti na materijo."

Katarina Fatur

HLAPCI

"Narod si bo pisal sodbo sam, ne frak mu je ne bo in ne talar." Tako je govoril Cankarjev Jerman. Povedati je hotel, da ni važno, kdo je na oblasti. Izrekel je že tisočletja staro resnico.

Človek je zanimivo bitje. Je razumen, iznajdljiv, podjeten ... Ima pa tudi veliko slabosti. Ena teh je, da hitro postane nečimrn, pohlepen, prevzvišen. In tu je dokaz za pravilnost Jermanove trditve. Kdorkoli pride na oblast, se prevzame. Jerman je to očitno vedel. Gotovo lahko rečemo, da je bil zelo razumen, gotovo tudi zelo izobražen in kar je najpomembnejše, znal je misliti s svojo glavo. Bil je mož, ki se je držal svojih načel in je sledil svojim vrednotam. Kar je mislil, je tudi govoril. Tak seveda ni mogel biti priljubljen ne pri oblasti ne pri množici. Oblast ima rada ljudi, ki so brez lastnega mnenja, množica pa posebnežev ne mara, ker so drugačni, ker niso kot ovce, ki gredo skupaj s čredo v eno smer.

Če je bil Jerman človek načel, je bil Komar njegovo pravo nasprotje. Bil je kot bilka v vetru. Vedno je vedel, v katero smer piha veter in zato se je znal vedno prav obrniti. Zato je živel zelo dobro. Taki ljudje so ponavadi brez lastnega

mnenja, brez lastnih vrednot, kar jih dela ljube oblasti, saj je le-ta lahko vedno gotova, da bodo "tulili v en rog" in se ji ne bodo postavili po robu. Na žalost je tudi v današnjem času takih ljudi veliko, zaskrbljujoče je predvsem to, da jih je vedno več. To so ljudje s popolnoma opranimi možgani.

Dandanes lahko oblast močno vpliva na ljudi s pomočjo množičnih medijev. Ljudje, ki niso kritični, slepo zaupajo vsemu, kar se jim ponudi. Teh pasti se moramo zavedati. Držati se moramo svojih načel, saj bomo sicer postali lutke v rokah močnejšega.

Osebnost se tudi ne strinjam z Jermanovim pogledom na volitve. Dolžnost vsakega državljana demokratične države je, da na volitvah odda svoj glas. Gotovo tudi s tem pokažemo svojo zavednost in pripadnost narodu. Prav pri nas Slovencih se namreč kaže, da nismo dovolj zavedni, tudi z zelo nizko udeležbo na volitvah in referendumih. To je gotovo odraz dolgoletnega zatiranja. Ljudje nismo imeli možnosti odločanja in tega tudi sedaj nismo navajeni. Pa bi nam to moralo postati navada!

Ivan Cankar (1876–1918)

Marko Koren, 3.c

LJUDJE OKROG NAS SO NAŠ PEKEL (razmišljanja o delu J. P. Sartara: Za zaprtimi vrati)

Mnogo ljudi sploh ne ve, kaj je pekel. Nekateri si ga predstavljajo kot ogenj. Drugi kot "posmrtno doživljanje preteklega življenja".

Veliki umi so razmišljali o tem, kako smo odvisni od soljudi in kakšen pekel nam to povzroča. Če človek česa ne more definirati, ni zadovoljen. Zakaj bi morali definirati pekel? Zakaj bi morali definirati bistvo življenja? V mrzličnem iskanju in spraševanju bi zašli v lasten pekel in življenje bi odteklo.

Ljudje smo zelo socialna bitja. Zbližal nas je ohranitveni nagon. Ali bi se ljudje res združili v pekel? Tako bi vendar prišli z dežja pod kap. Saj nismo neumni, tega ne bi storili. Ali smo izbrali le manjše zlo? Kaj je huje, živeti v peklu ali biti nič, ne obstajati? Tega ne moremo vedeti.

Stavek "Mislim, torej sem." lahko kot enačbo obrnemo in dobimo "Sem, kar mislim." Torej je od našega prepričanja odvisno, kakšni smo do soljudi in obratno. Univerzalne resnice ni – izgubili smo jo oz. jo iščemo tam, kjer je nobeno bitje ne bi.

Če hočemo biti pekel, smo lahko. In to zelo lahko. Če nas filozof v to prepriča, lahko to znanost širimo. Nič nimam proti filozofom, a včasih se mi zdijo kot "muhe, ki dramijo speče Atence." Ki razumsko sklepajo in definirajo nemogoče. Le razum to zmore. Kaj pa, če je razum pekel? Razum je s seboj prinesel vse pomisleke, zaradi katerih trpimo. Trpimo zaradi potlačanja vrednot, kar je pomisleke tudi povzročilo. Kdo je kriv za to? Družba. Ali res? Ampak družba so ljudje okrog nas. Tudi mi smo družba. Vse je odvisno od nas samih. Lahko se prepričamo, da znamo leteti in bomo leteli. Lahko se prepričamo, da so ljudje pekel in uresničilo se bo, saj je razum močan, lahko ustvarja iz nič. Razum je Sodobni bog in to je narobe.

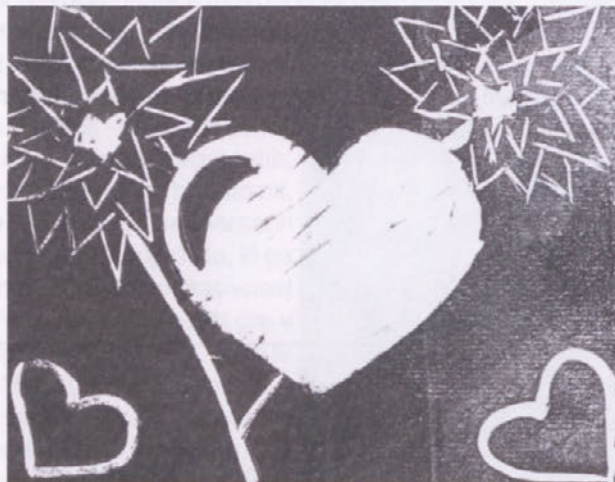
Anonimen 1

Ljudje okrog nas so naše veselje, naš edini motiv, ki nas vodi skozi življenje. Če ne bi bilo njih, bi bili sami. Zdi se, da smo včasih vsi za zaprtimi vrati. V peklu, brez izhoda, kot trije junaki knjige. A to je le pobeg iz življenja. To je čas, ko smo preveč utrujeni, da bi počeli še kaj drugega, kot gledali televizijo. Vsi so odveč in zato jim rečemo preprosto pekel. Zato se seveda ne strinjam s stavkom v naslovu. Stvari vidim nasprotno. Ljudje okrog nas nam polnijo življenje. Čeprav so še tako antipatični in hinavski, nam popestrijo vsakdan in so priložnost, da se od njih nekaj naučimo in jim nekaj damo. To bi lahko bila idealna slika, zdaj pa realna slika: če vidim koga, ki ni po mojem okusu, ga najprej označim za pač nekaj slabega, mu dam vzdevek in tak živi v mojem srcu še dosti časa. Dokler si ne priznam, da sem pretiral.

Svobodna volja? Le možnost, da popravimo svoje napake. Odgovornost? To je takrat, ko grem "špricat" pouk in vem, da bom kaznovan. Je tudi to, da obljubo držim, čeprav še sam ne vem, zakaj sem sploh obljubil.

Anonimen 2

PESMI ...

Prijatelj

Skupaj s prijateljem v temi prižgeš luč
in prav on ti pomaga poiskati pravi ključ.

S ključem lahko odpreš vrata – katerakoli želiš,
prijatelj pa ti pri tem pomaga in ni boječa miš.

Z njim z roko v roki prestopiš prag
in v tistem trenutku postaneš junak.

Skupaj z njim se odpraviš po dolgi poti,
ki te vodi k modrosti.

Na cilju s prijateljem pripraviš velik žur
in se zabavaš do jutranjih ur.

Komu naj pesem namenim

To pesem namenjam šoli,
ki brez znanja mene nikoli
ne pusti hoditi naokoli.

To pesem namenjam naravi,
saj se v njej veselim
in se zavedam, da živim.

To pesem namenjam prijateljem,
ki poslušati me znajo
in veseli so, da me imajo.

To pesem namenjam svoji mami,
ki stoji mi ob strani,
pred nevarnostjo me brani.

To pesem namenjam svojemu življenju,
namenjam jo osebi eni,
to pesem namenjam sebi.

Nikolina Bilavčič, 1. b

SPOMIN

Ljubezen, sreča, veselje
vse moje želje
osamljen spomin.

Upanja ni,
samo še hlad stene
ob kateri telo drhti.

Jočem,
kaplja za kapljo
se vsipa v dlan.
Tvoja dejanja v
meglice zastrta ...

Kot žitni klas
sredi polja,
ki ga veter prelomi
padem po tleh.

S pestmi razbijam po podu,
hočem nazaj.

Tam je moj raj,
moj smisel življenja
in v zvoku tišine ujet
tvoj nasmeh.

PESMI

Prijatelju

Čudež si,
ker siješ tako,
da si sonce zasenči oči.

Čudež si,
ker se nasmehneš tako,
da srce zardi.

Čudež si,
ker pomežikneš tako,
da iskrica zažari.

Čudež si,
ker objameš tako,
da tvoja bližina zadiši.

Čudež si,
ker te Bog želi,
takega, kot si.

HAIKU KOTIČEK

Veliko mora
človek vedeti, da ve,
kako malo ve.

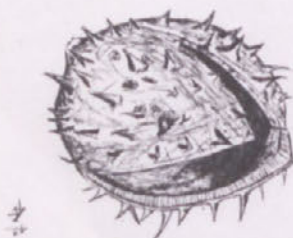
Kuham si čaja
veliko preveč zame.
Ker si ga želim.

Čisto sama sem,
brez upanja, ljubezni,
še sence nimam.

Vprašanje časa
je, kdaj se zaljubiš in
kdaj zasovražiš.

Na nebu, poglej!
Temni oblaki se pno –
žalostno nebo.

Zadnji dih bitja,
v tišino krik zareže,
plamen ugasne.

Pišem ti pismo.
Po licu spolzi solza,
zбриše podpis.

Seštevam, množim ...
Želim konca in zopet
odštevam, delim ...

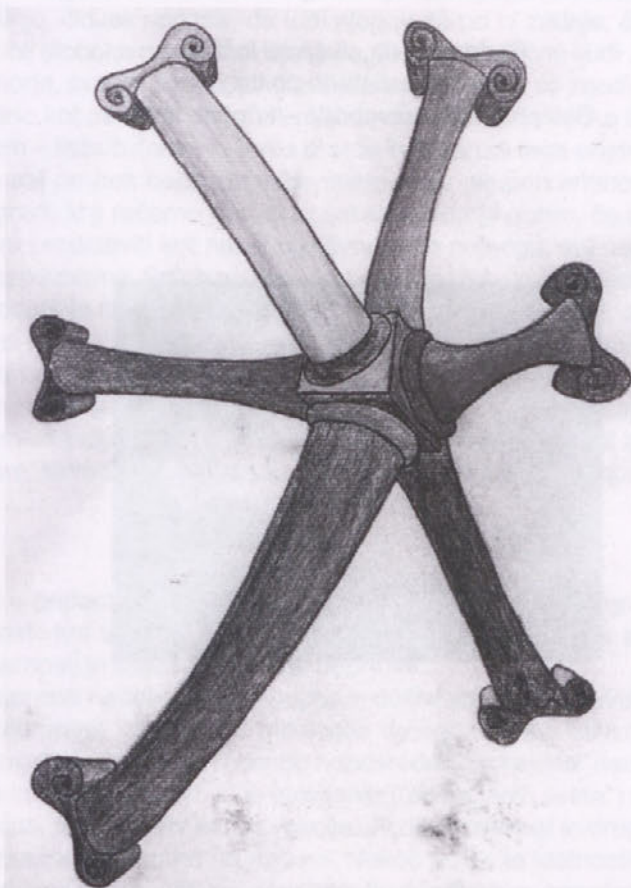
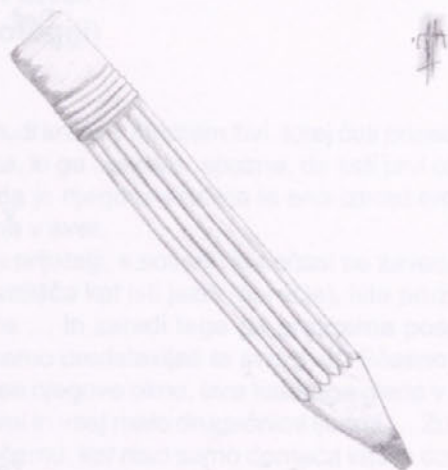
Gledam v daljavo
in zazdi se mi, kot da
nekdo prihaja.

Vsi smo v tišini,
toda čar se razblini,
ko nekdo kihne.

Pri mizi sedim,
na razlago ne pazim,
v snežinke strmim.

Koliko je ura?
Petnajst do dvanajstih je.
Lepa ti hvala.

Koliko čas še?
Še petindvajset minut.
Ojoj ojoj.

SMRT

Dež, nevihtni blisk in valovanje planjav.
Šumenje potokov; krik otroka
sam sem – popolnoma sam
sredi sodnega dne.

Duša se zlomi,
v navalu tišine podre se mi svet.
Sam sem – popolnoma sam
sredi sodnega dne.

Misli bežijo in hrepenijo
po življenju, radosti,
oh, blaženi dnevi!

Začutim hlad, ki mi leze pod kožo.
Kot ledeno sapo ga čutim na vratu,
tresem se; strah me je
in nenadoma strel.

Rana v srcu se razcvete kot lilija
v času pomladnega sonca.

Padem na tla, duša se loči in
vreča kosti pade po tleh.
Blažen občutek svobode – končno umrl.

maja

KO SE ŠKOFIJCI RAZPIŠEJO ...

NARODNA ZAVEST IN SLOVENC (seminarska naloga pri sociologiji)

UVOD

Kot otrok človek čuti pripadnost materi, očetu, bratom, sestram, mogoče tudi kraju, v katerem živi, torej čuti pripadnost tistemu, kar mu je blizu. Ko se začne nekoliko bolj zavedati sebe in sveta, ki ga obkroža, spozna, da tisti prvi obroč, ki obdaja njegov svet, še zdaleč ni edini in nikakor ne zadnji. Zdaj ve, da je njegova družina le ena izmed tvorb, v katere je vključen in verjetno čuti, da je to osnovna celica, iz katere stopa v svet.

Na drugi stopnji se mlad človek čuti povezanega z ljudmi iz sorodstva, s prijatelji, s sosedi, in počasi se zaveda, da ima z ljudmi iz istega kraja veliko skupnega; tako geografsko bližino bivališča kot isti jezik (narečje), iste praznike, isto kulturo, mogoče isto vero, iste ali vsaj podobne vrednote in norme ... In zaradi tega ga prevzema poseben občutek, ko se znajde v situacijah, v katerih mora bodisi braniti bodisi samo predstavljati ta svoj svet. Sčasoma pa spozna, da tudi to še ni tisto, kar bi lahko bilo najvišja tvorba te vrste – ko se njegovo okno, izza katerega gleda v svet, seznanjani s še bolj širokim nebom, s še bolj prostranimi polji, s še bolj novimi in vsaj malo drugačnimi ljudmi ... Zdaj že pravi mladenič oz. mladenka spozna, da pripada nečemu še višjemu, nečemu, kar niso samo domača vas in domači ljudje, ampak tudi mesto za prvim hribom, pesem iz one "zadevetogorske" dežele, poezija tega in onega pesnika v tudi njemu lastnem jeziku, nenazadnje še zastave, ki plapolajo na hišah za praznike, pa himna v svoji edinstvenosti, in zraven vsega tega še skupne vrednote in norme, ki ljudem dajejo pravo podobo. Ve torej, da je živ tvorec nečesa, kar je imenovano narod; kar si je v skupni preteklosti začelo graditi temelje za lastno državo in s tem temelje za skupno prihodnost. In vse to zaradi želja, ki so s svojo močjo tako zelo prevzele naše prednike, da so bili pripravljeni žrtvovati mnogo za to, da bi se sanje uresničile. Pot je bila res dolga – merimo jo lahko v tisoč letih. A vendar je čas v tem primeru tudi merilo za bogastvo kulture, ki se je razvijala skupaj z ljudmi skozi stoletja.

Ko se obzorja še bolj razširijo, človek spozna, da tudi njegov narod ni zadnje, čemur pripada. Ozre se izven meja svoje domovine in vidi še bolj globoka morja, še višje gore, še bolj drugačne ljudi ... in najlepše pri tem je, da najvišjo lepoto priznava svojemu morju, svojim goram, svojim ljudem, pa čeprav se zgodi, da je tuje kdaj pa kdaj res lepše in večjega občudovanja vredno kot pa tisto "naše". A mislim, da tukaj šteje veliko tisto notranje čustvo, ki je podobno vezi med materjo in otrokom – tisto čutenje, ki izvira iz srca in je zaradi tega pristno; tista zavest, ki je pomembna že samo zato, ker sploh je – saj na nek način daje identiteto, daje skupne imenovalce, daje razloge za slovo, daje smisel za življenje v skupnosti, ki ji rečemo narod. In zdi se mi, da je dobro, če ne posegamo na negativne plati te "zavesti"; poskušala jo bom predstaviti kot nekaj pozitivnega in nujnega, saj negativne strani ali boljše – skrajnosti (nacionalizem ...) vsi dobro poznamo. Sploh pa sama menim, da ljubezen do lastnega naroda ne pomeni sovraštva do tujega; tisti, ki sovraži sosednje nacije, niti svoje ne more imeti resnično rad, saj se tako očitno ne zaveda, da na višjem nivoju pripadamo vsi isti rasi – človeštvu, in s tem posledično sovraži tudi sebe.

V tej seminarski nalogi se posvečam narodni zavesti in nam, Slovencem. Na trenutke se mi namreč zdi, da jo poskušamo razvrednotiti in zamenjati s tujo kulturo, tujim jezikom ... in s tem zatajiti tudi sebe, svoje očete in matere, svoje umetnike, svoje pesmi in svoje dosežke, ki se nam v primerjavi z drugimi zdijo primitivni. A vse to samo zato, ker nam manjka tistega žara, ki vodi naprej ne eno, ampak dva milijona življenj.

NARODNA ZAVEST

Narodna zavest je zavest o pripadnosti določeni skupnosti, ki je sicer notranje razplastena, katere pripadniki pa imajo nekaj skupnih lastnosti, kot so npr. jezik, navade, miselnost, pogled na zgodovino, ki med njimi ustvarjajo občutek domačnosti, solidarnosti in sporazumevalne odprtosti.

Človek znotraj narodne skupnosti načelno lahko spozna in doživi vse, kar je človeku kot posamezniku sploh mogoče doživeti; postane dedič kulturnega izročila (od mitologije do zgodovine), oblikovalec organizacijskih struktur (od družine do države) in načrtovalec prihodnosti. Narodu neposredno nadrejena "naravna" družbena enota je človeštvo, to pa je pri najbolj zagretilih internacionalistih in svetovljanih ("državljanih sveta") tako abstraktna pojavnost, da je ni mogoče čutiti kot neposredno, domače življenjsko okolje. Jezik, miselnost in druge omenjene lastnosti se nanašajo na človekovo duhovno razsežnost oziroma na kulturo. Nekoč so se te lastnosti skoraj obvezno ujemale z dvema naravnima danostma – s telesno sorodnostjo in podobnostjo pripadnikov narodne skupnosti (narodenost, potomstvo skupnih pradedov) ter s prostorsko bližino (skupno ozemlje); ostro poudarjanje narodenosti pa je pripeljalo celo do rasizma. Danes je to razmerje precej zrahljano, vendar še vedno pomembno, kajti človek pridobi velik del omenjenih lastnosti že kot otrok, torej v družinski skupnosti, ki ima med drugim jasno prepoznavno biološko in prostorsko (stanovanjsko, krajevno) določnost.

Vsak narod ima svoje prednosti in pomanjkljivosti, svetla in temna zgodovinska obdobja. Narodno zavest omogoča in spodbuja dolgotrajno življenje družbene skupnosti v podobnih življenjskih razmerah, ko se ljudje pogosto srečujejo in sporazumevajo zaradi uresničevanja pomembnih gospodarskih, političnih, verskih in drugih skupnih interesov in

ko v tem smislu organizirajo enotno vzgojo in izobraževanje. Pri tem so pomembni nadarjeni posamezniki 8elita9, ki uveljavljajo nova spoznanja in nove vedenjske vzorce (v jeziku, bojevanju, oblačenju ...), bodisi popolnoma izvirne bodisi prilagojene po tujih zgledih.

Narodno zavest pa ogrožajo na sistemski ravni družbena nestanovitnost (npr. revolucije, migracije), slab šolski sistem, gospodarska odvisnost prebivalstva od tujcev in politična podložnost (nedržavnost), na individualni ravni pa npr. značajska šibkost, mešani zakoni (zamejci) in odtrganost od matične skupnosti (izseljenci).

Mogoče je dobro, da v tem sklopu omenim še stanje Slovencev; tukaj velja opozoriti na posebnost, ki je značilna za pripadnike manjših narodov in jo je dr. Trstenjak označil kot zavest, da smo "mejni narod". V novejših časih se to zrcali kot občutje "majhnosti". Po eni strani je to čisto normalna predstava, saj ustreza stvarnosti, ni pa dobro, če se to sprevrže v kompleks, ki bi na nacionalni ravni lahko ustrezal kompleksu manjvrednosti. V tem primeru lahko postane alibi za neuspehe in opravičilo za neambicioznost, včasih pa celo ponujeni razlog, ki naj bi zavrl težnjo po neodvisnosti, češ "saj smo (ste) premajhni za kaj takega, bolje, da ostanete v družbi z drugimi." Slovenci tako nismo nikoli imeli občutka, da smo potopljeni v morju pripadnikov istega naroda in da je ves tuji svet zreduciran na nekaj obrobnege. Prej se čutimo kot otok, ki ga obdaja morje tujega in vajeni smo se dojemati kot narod, ki je "vržen" iz centrov: velike stvari so se dogajale in odločale v velikem svetu – na Dunaju, v Beogradu, v Rimu ... Ne smemo pa zanemariti pozitivne strani teh posebnosti slovenske nacionalne identitete. Pri Slovencih ni veliko sledu o tistem neokretnem in neobglenem odnosu do tujcev. Odprtost v svet in realno sprejemanje tujine neposredno onkraj našega praga se nam zdita nekaj samoumevnega.

Narodna zavest pa nikjer ni popolnoma enotna, ampak ima pokrajinske ali celo individualne odtenke.

KAJ PA NARODNA SAMOZAVEST?

Ta se pokaže ob človekovem srečanju s pripadniki drugih narodov. Blizu ji je pojem narodni ponos, vendar lahko ponos hitro preide v bahavost ali pa se izvotli. Narodna samozavest pa pomeni, da svojo narodno pripadnost sproščeno sprejemaš in izražaš kot del osebne identitete, brez manjvrednostnih občutkov nasproti pripadnikom drugih narodov.

JEZIKOVNA ZAVEST

V slovenski družbi je mogoče opaziti, da se večina Slovencev sicer zaveda bistvenega pomena slovenskega jezika za naše praktično sporazumevanje in našo narodno identiteto, da pa so številni glede tega vseeno precej ravnodušni. Priznavajo, da je slovenščina za nas pomembna, vendar ne bi imeli dosti proti, če bi jo zamenjal kateri drug jezik – potem bi bila za nas pomembna npr. angleščina (pravijo, da se svet zaradi tega ne bi podrl, za posle pa bi bilo to še boljše). Iz te mlačnosti izhaja angleženje pri imenih slovenskih podjetij, na znanstvenih simpozijih in v zabavni glasbi. Seveda je znanje tujih jezikov pomembno in je bilo pri nas vedno cenjeno, vendar se dogaja, da nek tuj jezik ne služi kot pomoč pri sporazumevanju s tujci, ampak da spodriva materinščino.

Včasih se celo zdi, da je pri izseljencih jezikovna zavest še močnejša in pristnejša kakor pri ljudeh v Sloveniji.

Včasih pa naletimo celo na primere, ko ljudje pravijo, da ne govorijo slovensko, ko govorijo v narečju in tako se zdi, da narečnost drobi oziroma cepi slovensko jezikovno zavest; s tem naj bi se v ljudi začela namesto narodne vsiljevati pokrajinska zavest. Vendar pa moramo razumeti, kaj je namen knjižnega jezika. Knjižni jezik ima:

1. narodnopovezovalno vlogo – SKJ sprejemajo za svojega pripadniki različnih narečij; slaba stran tega je, da se je treba določena pravila ali besede naučiti v šoli;
2. narodnopedstavitveno vlogo (reprezentativno, simbolno) – ta se okrepi, ko se okrepi narodna zavest ali ko se narodna skupnost državno organizira.

Knjižna slovenščina ima dobro razviti obe vlogi že vsaj od konca 19. stoletja.

SLOVENSKI JEZIK V EVROPSKI UNIJI

V zadnjem času lahko naletimo na veliko vprašanj, povezanih z vstopom v EU. Nekatera izmed teh so povezana tudi s prihodnostjo slovenščine po vključitvi v integracijo.

Dobro je znano, da bo slovenski jezik formalno enakovreden drugim jezikom držav članic EU, da se bodo vsi predpisi EU sproti prevajali tudi v naš jezik in da bo v evropskem parlamentu poskrbljeno za simultano prevajanje, kadar bodo za mikrofonom spregovorili slovenski poslanci. EU nam bo dajala možnost za rabo slovenščine, ne bo pa nas silila v to – zna se tudi zgoditi, da bi se kdo zavestno odpovedal tej možnosti. V tem primeru bi največji sovražnik slovenskega jezika v EU postali Slovenci sami.

ANKETA

Na anketna vprašanja odprtega in zaprtega tipa so odgovarjali srednješolci z vipavskega območja. Sodelovalo je 11 deklet in 9 fantov, skupaj torej 20.

Vprašanja so bila povezana z aktualnimi temami, ki so pomembne za Slovence, nekaj pa je tudi splošnih vprašanj, povezanih z glavnimi predpostavkami v seminarski nalogi.

REZULTATI ANKETE IN KOMENTAR

1. Se strinjaš z vstopom Slovenije v EU?

	da	ne
dekleta	8	3
fantje	7	2
skupaj	17	3

2. Si seznanjen s pojmom "evropska identiteta"?

Velika večina anketirancev ni seznanjena s tem pojmom.

3. Kdaj čutiš pripadnost svojemu narodu?

Največkrat je bil izbran odgovor, da čutijo pripadnost ob raznih uspehih, ki jih dosežejo Slovenci, 13-krat so vprašani izbrali možnost, da to čutijo ob narodnih simbolih. Sledijo trenutki, ko se razpravlja o naši zgodovini (12), slovenski prazniki (10), eden izmed anketiranih pa je navedel, da čuti to pripadnost, ko s ponosom v tujem jeziku razlaga, da je Slovenec.

4. Kako izkazuješ narodno zavest?

	DA	NE
Na dan državnega praznika izobesim zastavo.	4	16
Znam celotno himno na pamet.	10	10
Spoštujem simbole slovenstva.	19	1
Uporabljam tujke v svojem izrazoslovju.	11	9
V pogovorih s tujci ponosno predstavljam Slovenijo.	16	4

Iz rezultatov je razvidno, da na državne praznike zastavo izobesi le 20% anketirancev, kar je sorazmerno nizek odstotek. Očitno pa to dejanje ni pravi pokazatelj narodne zavesti, saj lahko gre tudi za vrsto nestrinjanja z državno politiko v smislu "na čast take države naj izobesim zastavo?", kar je bilo moč zaslediti med anketiranimi.

Kar 55% vprašanih pa v svojem vsakdanjem govorjenju redno uporablja tujke, kar opozarja na sorazmerno slabo jezikovno zavest vsaj tega – mladega dela slovenske populacije.

5. Stereotipi, ki naj bi veljali za Slovence?

Pri tem vprašanju so sodelujoči v anketi navajali, da tujci o nas mislijo naslednje:

- < nismo enoten narod (razkol v politiki, divja privatizacija);
- < se pri nas veliko preveč pije (seveda alkohola) in veliko "žurira";
- < smo južnjaki, imajo nas za Balkance;
- < smo materialisti, svoje imetje imamo ograjeno z živo mejo;
- < moramo imeti najboljši avto v soseski;
- < smo manj razviti;
- < smo športniki, predvsem nogometaši;
- < smo delavni;
- < smo gostoljubni in prijazni;
- < imamo lepa dekleta;
- < imamo lepo deželo.

6.

	DA	NE
Bi se strinjal z zakonom, ki bi prepovedal rabo tujega jezika v javnih napisih?	<u>11</u>	<u>9</u>
Bi spremenil državno zastavo in grb?	<u>2</u>	<u>18</u>
Bo naša narodna zavest po vstopu v EU na nižji ravni?	<u>5</u>	<u>15</u>
Si srečen, da si Slovenec?	<u>20</u>	<u>0</u>
Bi "umrl za domovino"?	<u>7</u>	<u>13</u>
Bi zamenjal svojo narodnost?	<u>0</u>	<u>20</u>
Se ti zdi jezikovna pismenost Slovencev dovolj dobra?	<u>3</u>	<u>17</u>

7. Si se že kdaj čutil manjvrednega, ker si Slovenec?

Na to vprašanje je 5 (od 20-ih) anketirancev odgovorilo pritrdilno, navajali pa so, da so ta občutek imeli:

< ob političnih in gospodarskih mnenjih o Sloveniji ob vstopanju v EU (anketiranec meni, da Slovenijo obravnavajo preveč strogo);

< na ekskurziji v Grčiji, ko so zaradi slabih izkušenj, ki jih je turistični vodič imel s Slovenci (popivanje, uničevanje znamenitosti ...), morali zapustiti prizorišče (2x);

< ko so spoznali Američane, ki imajo višji standard kot Slovenci;

< ko so jih tujci zaradi narodnosti gledali zviška.

"POMEN ŽENSK V ZGODOVINI" (seminarska naloga pri verouku)

UVOD

Svet je poln zanimivosti, ki jih lahko iščeš in najdeš skoraj v sleherni stvari na našem ljubem planetu. To je lahko npr. narava sama z vso svojo širino, globino, neskončnostjo neba, z zamolklim pišem vetra, z veličastnimi šumi voda, ki napajajo Življenje, s trdoto in radodarnostjo prsti, z mogočno zelenimi gozdovi, z vsemi skrivnostmi velikih in malih živali, in nenazadnje- s človekom in njegovo nedoumljivostjo. Tudi človek je nekaj zanimivega, nekaj, kar je vredno raziskovanja, preučevanja, razglabljanja, čudenja, občudovanja, najprej pa ljubezni. In tisti, ki začnejo odkrivati človekovo delovanje, so Kolumbi sedanjosti, čeprav te nove "Amerike" ne odkrijejo ne prvi in ne zadnji, pa je vendar v njihovih dejanjih velika vrednost. Seznanijo se z veličino, ustvarjeno od Njega, ki je izvor Veličine in to tudi je. Človek pa ni človeku enak; najbolj osnovna ločitev je razkrita že prav na začetku: "Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, **moškega in žensko je ustvaril.**" (1Mz 1,27). In od takrat dalje živi na tem svetu tudi ženska: kot žena, mati, tolažnica, nežna roka, bitje s široko odprtim srcem. V zgodovini človeštva pa so ženske dobivale tudi drugačne vloge v družbi; postajale so vladarice, umetnice, pesnice in pisateljice, svetnice, znanstvenice, političarke, in tako pestrile vsakdanje življenje in nanj tudi vplivale.

Pomen in vloga ženske v svetu se spreminja in tudi v moderni dobi se njena funkcija oddaljuje od tiste, ki jo je imela nedavno. Kdo ve, kaj bo njena naslednja postaja...No, kakorkoli že, zagotovo velja, da ženska podpira tri vogale v hiši, pri četrtem pa drži svojo roko, pri tem pa nikakor nočem poniževati vrednosti in pomena moških. V teku tisočletij pa ženska ni držala samo vogalov svoje hiše; marsikdaj se je preselila na mnoga druga področja in kjer je delovala, pustila svoje sledi.

Nekaj teh velikih žensk, ki so svoja imena (ne)hote zapisale v čas, je predstavljenih v nadaljevanju in živo nasprotujejo besedam nekega reformatorja: "Ženske so bitja, ki so po naravi obsojene na šibkost, neučakanost in nespametna dejanja." Sodba pa je sicer prepuščena posamezniku samemu.

ŽENSKÉ STAREGA VEKA

Prva ženska, ki je zaznamovala zgodovino kot vladarica, je bila Hačepust, prva egipčanska faraonka, ki je Egiptu vladala 20 let. Med časom njenega vladanja (1504- 1483 pr.Kr.), je bil Egipt miroljubna dežela, z blaginjo in v velikem razcvetu. Spodbujala je razvoj trgovine in umetnosti; tako je bil v njenem času zgrajen veličasten Amonov tempelj v Tebah. Smrt te vladarice ni povsem pojasnjena; Tutmozis III., ki mu je bila krušna mati in teta obenem, naj bi jo iz velikega sovraštva prisilil, da se je sama zastrepila.

Druga žena antičnega Egipta pa je Nefretete, poznana predvsem zaradi doprsnega kipa iz barvnega kamna. Bila je žena Amenofisa IV., ki je v egipčansko religijo poskušal uvesti monoteizem.

Odločna in zelo sposobna vladarica, ki je sedla na egipčanski kraljevi prestol l. 51 pr. Kr., je bila Kleopatra. Svoji deželi je želela povrniti slavo, kar pa ni bilo lahko izvedljivo, predvsem zaradi osvajalnih interesov Rimljanov. Dobro so poznani njeni odnosi s Cezarjem in kasneje z Antonijem. S slednjim sta načrtovala grško kraljestvo, ki naj bi se kosalo z rimskim. Konec Kleopatrinega življenja pa je dokaj pretresljiv; zaradi ogrožanja Rima (natančneje cesarja Oktavijana), ki je porazil Egipt l. 31 pr.Kr., se je sama zastrepila s kačjim strupom in tako Rimu dokončno zagotovila vladanje nad Nilovo deželo.

V obdobju starega veka so ženske imele tudi smisel za umetnost; Sapfo, ki je živel med 612 in 570 pr. Kr., je bila prva evropska pesnica. Njeno življenje ni dobro poznano; rodila se je na grškem otoku Lesbosu in tam bila vodja umetnostnega in družabnega združenja. Ne ve se natančno, ali so bile članice tega združenja Afroditine svečnice, ali je to bil le krog prijateljic. V tem okolju so nastale narodne poročne pesmi, boginjam posvečene umetniške himne in strastne pesmi, namenjene mladim prijateljicam. Imela je močan vpliv na rimskega pesnika Katula, po njej pa je imenovana tudi oblika kitice (sapfiška kitica).

Kot zadnja predstavnica antike v svojem svetniškem siju nastopa sv. Helena. Bla je mati rimskega cesarja Konstantina. Njeno pokristjanjenje (313) ima velik pomen za širitev krščanske religije, verjetno pa je sama najbolj poznana po tem, da je našla Kristusov križ. Na kraju, kjer je bil križ najden, pa danes v Jeruzalemu stoji cerkev. Sicer je na cesarskem dvoru imela pomembno vlogo in o njenem življenju nam pričajo številne legende.

ŽENSKÉ SREDNJEGA VEKA

Okoli leta 500 po Kr. je bila v Carigradu rojena Teodora, kasnejša mogočna cesarica Bizanca. Svoje odraščanje in mladost je preživela kot lepo, revno dekle, igralka, kar je v tistem času pomenilo tudi prostitutka. Po krivdi "ljubezni na prvi pogled" je postala žena prestolonaslednika rimskega imperija, cesarja Justinjana. Po sicer zelo sporni poroki z Justinjanom v Hagiji Sofiji je začela uživati razkošje novega življenja. Bila je odlična gostiteljica in umetnosti visoke politike se je hitro naučila. Imela je veliko moč; potovala je po deželi, skrbela za obnovo mesta, izdala odlok proti zvodništvu ter izboljšala položaj žensk z zakonom, ki je predpisoval enake dedne pravice za sinove in hčere.

Sv. Kunigunda je bila poročena s sta bila z možem v Rimu l. 1014 imenovana vloga pri delovanju vladnih poslov kar možem pa sta veljala za zelo pobožna je tudi ustanovitev škofije in samostana, Pokopana je v grobnici skupaj s svojim l.1200.

Italija je bila v srednjem veku središče svetu žene, ki so našle pomembno mesto v Ena izmed teh žena je tudi Sv. Klara Asiška.

Že pred Klarinim rojstvom je mati Dekle se je zelo zgodaj odločilo, da zapusti Bogu. L. 1212 se je pred sv. Frančiškom čistosti in poslušnosti. Prav ta svetnik je za "drugi red revnih žensk", kasneje Klara je postala opatica samostanske širila. Po mnogih čudežih in ozdravljenjih je

Druga velika žena srednjega veka je se je zaobljubila revščini in deviškosti, s red terciark. V svetu je postala znana njena poročali pa so tudi o njenih vizijah in čudežih. XI. prepričala, da se je iz Avignona vrnil v Rim. zavetnica Italije.

Med srednjeveškimi svetnicami Orleanska. Po Božjih sporočilih je bila kralj. Ta to tudi postane po njeni zaslugi, noče rešiti iz angleškega ujetništva. Kmalu

Henrikom II., nemškimi kraljem. Potem, ko za cesarja in cesarico, je bila Kunigundina pomembna. Veliko je potovala, s svojim človeka. Med njenimi številnimi dobrimi deli kamor se je umaknila po Henrikovi smrti. možem, za svetnico pa je bila proglašena

krščanskega dogajanja. Tako je ta čas dal družbi tedanjega, pa tudi sedanjega časa.

svojega otroka videla obdanega z lučjo. plemiško družino in svoje življenje posveti Asiškimi svečano zaobljubila revščini, sv. Klaro in njene somišljenice ustanovil preimenovan v red klarisij ali fračiškank. skupnosti v San Damiano; ta se je zelo hitro bila za svetnico proglašena l. 1255.

bila s. Katarina Sienska. Že s sedmimi leti petnajstimi pa je vstopila v dominikanski asketska strogost in predanost bolnikom, Pomembna je tudi, ker je papeža Gregorja Danes je l. 1461 proglašena svetnica

zavzema posebno mesto tudi sv. Ivana poklicana v pomoč Karlu VII., da bi postal vendar je po zasedbi prestola prezira in je bila obtožena dejanj proti Bogu in

kanonskemu pravu, ne pa političnih zločinov. Ker ni odstopila od svojih dejstev, je bila sežgana na grmadi, svetnica pa je postala l. 1920.

ŽENSKÉ NOVEGA VEKA

Marija Terezija, odločna katoličanka ter avstrijska in nemška cesarica, je s smislom za vladanje in žensko intuicijo zaznamovala svoje stoletje. Bila je poročena s Francem Štefanom Lotrinškim, v njunem zakonu pa se je rodilo šestnajst otrok. Ko je prišla na prestol, je bila država v zelo težkem položaju, sama pa je bila dober vojskovodja, bolj, kot njen omahljiv mož. Cesarica je bila lepa, prijazna ženska in dobra mati, ki je znala enako dobro ukazati in se pobotati. Kot rojena voditeljica je obvladovala svoj politični položaj in si znala izbrati prave sodelavce, bila je zelo delavna in na to vrlino navajala tudi svoje otroke. Krono je kasneje podedoval sin Jožef II.

Velika vladarica je bila tudi Katarina II. Velika Ruska, žena carja Petra. Katarina je bila imenovana za carico, njen mož pa je bil najprej v ujetništvu, kasneje pa umorjen. Nova carica je v monarhijo želela uvesti razsvetljenstvo in filozofijo ter iz Rusije narediti evropsko državo. Večina notranjepolitičnih reform je ostala zgolj v osnutkih, v zunanji politiki pa je bila zelo uspešna. Za svoje cilje se je vedno borila ostro, odločno in brezkompromisno. Po njeni smrti je Rusija postala evropska velesila.

George Sand je bila ženska, ki se ni menila za družbene norme. Zgodovinarji so tako lahko preštevali njene ljubimce, namesto, da bi preučevali njeno literarno ustvarjanje; napisala je namreč več kot 100 romanov in dramskih del. V Parizu je začela delati kot novinarka, kmalu pa je začela nizati uspehe s svojimi romani. Njen salon je sčasoma postal zbirališče ljudi iz umetniških in republikansko opozicijskih krogov. Snov za pisanje je črpala iz svojega življenja in ljubezni.

Glásbanica tistega časa je bila Clara Schumann, na začetku čudežni otrok-klavir je igrala že s petimi leti. Iz prijateljstva z Robertom Schumannom se je razvila ljubezen, ki jo je nadgradila poroka, sicer pa ta ni bila po volji Clarinemu očetu. Clara ni bila ena izmed emancipiranih žensk, a je vedela, kaj hoče doseči v življenju, čeprav je imela zaradi gospodinskih opravil, osmih otrok in depresivnega moža komaj kaj časa zase. Skladala je pesmi, pisala preludije, koncerte za klavir, za trio, in fuge. Po smrti moža Clara ni več skladala. V teku let je postala muza staremu prijatelju- Johannesu Brahmsu. Sicer pa je veliko koncertirala in pri tem bila zelo uspešna.

ŽENSKÉ SODOBNOSTI

Prva in druga svetovna vojna sta močno zaznamovali tudi našo sedanost. Ena izmed žrtev takratne nemške "vsemogočnosti" je bila tudi Edith Stein.

Deklica je odraščala brez očeta, a je imela kljub temu varno otroštvo; tudi židovska vera ni imela pomembne vloge. Na univerzo se je vpisala kot odkrita ateistka; bodočo filozofinjo je nauk fenomenologiji Edmunda Husserla posredno pripeljal do tega, da je postala učiteljica. Sčasoma se je začasno pridružila liberalnim idejam, pomembno je bilo tudi njeno zanimanje za verska vprašanja. Spisi sv. Terezije iz Avile so povzročili Edithino spreobrnitev. Dala se je krstiti in poučevala na učiteljskem seminarju dominikank. Na Nemškem inštitutu za znanstveno pedagogiko so ji prepovedali opravljanje poklica, Edith pa je od tedaj živela v samostanu karmeličank v Kolnu. Tam je napisala svoje najpomembnejše delo: "Končnost in brezkončnost bivanja". Transportirana je bila v nemško taborišče Auschwitz, kot žensko-misleca, ki je dosledno živela po krščanskih pravilih, pa so jo l. 1987 proglasili za blaženo.

"Bog je električni tok-jaz sem le tanka žica" je večkrat povedala mati Tereza. Rodila se je v Skopju, pri osemnajstih pa je vstopila v red sester iz Loreta, ki so bile znane po misijonskem delu predvsem v Indiji. L. 1929 je bila poslana v Kalkuto, nekaj let pozneje pa je odkrila svoj drugi cilj v življenju: "Odpovedati sem se morala vsemu in sledila Jezusu. Služila naj bi mu kot najrevnejša revnim". Živela je izven samostana in 50. leta je papež odobril njeno kongregacijo "misijonarke ljubezni do bližnjega", ki so, priznane kot red, delovale po celem svetu. Neutrudno delo matere Tereze in njenih somišljenic, njeno požrtvovalno delo z revnimi, odvisniki od drog, prostitutkami in obolelimi za aidsom je bilo l. 1979 nagrajeno z Nobelovo nagrado za mir.

Diana, Vališanska princesa, je najprej delala v Londonu kot vzgojiteljica v vrtcu. V prestolnici je spoznala princa Charlesa, starega že čez trideset let. Po pravljичni poroki v katedrali Sv. Pavla sta se zakoncema rodila sinova William in Henry. Kmalu se je začelo govoriti o težavah v zakonu; Charles se ni mogel ločiti od svoje ljubice, Diani pa se je zakon v troje zdel prenatrpan. Leta 1996 je škandalu sledila ločitev. Od tedaj dalje je hotela zaživeti novo življenje. Neutrudno se je razdajala v dobredelnih dejanjih, veliko tudi kot poslanka britanskega Rdečega križa. Umrla je v prometni nesreči v Parizu, l. 1997.

NAMESTO ZAKLJUČKA

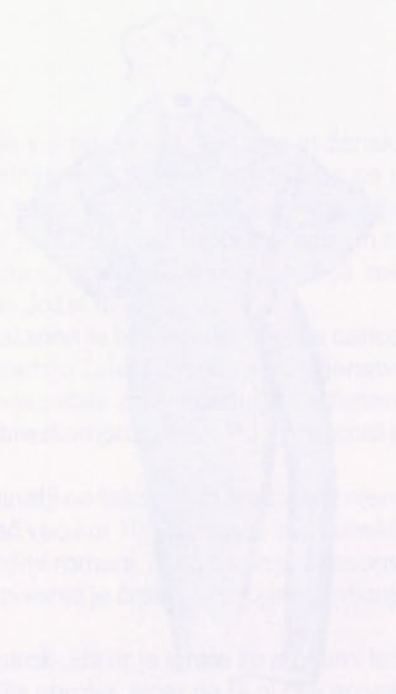
Dejanja žensk, ki so bila predstavljena v tej seminarski nalogi, govorijo za večnost; ne samo, da so za časa svojega življenja imele pomembno vlogo-tudi danes nas opominjajo na tisto dobro v človeku, ki bi moralo privreti na dan pogosteje. Življenja svetnic nas vabijo k sledenju, pa čeprav smo sami takorekoč ne bogljeni v svoji majhnosti; vladarice nam morda vlivajo poguma za naše odločitve; umetnice kličejo na dan našo umetniško dušo; znanstvenice vabijo k odkrivanju zakonov narave; političarke potrjujejo, da svet potrebuje tudi poglede z nežnejše strani...

Na teh nekaj straneh še zdaleč nisem zajela vseh žena, ki nosijo ime "velike". Navsezadnje je to lahko vsaka dobra in ljubeča mati, žena, delavka, dekle in deklica, prav vsakdanje bitje, ki v svojem srcu nosi bogastvo in kliče k življenju ljubezni do vseh in vsega. In ta njihov klic prej ali slej obrodi bogate sadove.

Anonimna

kanonikamu pravu, na se priložiti dokazov. Ker ni bilo dokazov, so bili vseh obojnih odločenosti, da se postavi 1920.

Na obeh strani je bilo veliko ljudi, ki so se vključili v ta boj. Na strani katoličanov so bili predvsem duhovniki, ki so bili zelo vplivni. Na strani protestantov pa so bili predvsem mladi, ki so bili zelo energični. Vendar pa je bilo tudi nekaj starejših ljudi, ki so se vključili v ta boj. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo vplivni. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo energični. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo vplivni. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo energični.

KOLOFON

Uredniški odbor:
 Domen Ožbot
 Tina Rijavec
 Romina Vidmar
 Helena Rebek
 Jakoba Šraml
 Marija Prelec
 Katja Počkar

Mentorstvo:
 Irena Krapš, prof.

Lektoriranje:
 Irena Krapš, prof.

Tisk:
 GK Grafika

Naklada:
 100 izvodov

Vipava, maj 2004

ZENSKI SODOBNOSTI

Prva in druga svetovna vojna sta močno vplivali na razvoj slovenskega jezika. V prvih desetletjih 20. stoletja je bilo veliko ljudi, ki so se vključili v ta boj. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo vplivni. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo energični. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo vplivni. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo energični.

Druge svetovne vojne sta močno vplivali na razvoj slovenskega jezika. V prvih desetletjih 20. stoletja je bilo veliko ljudi, ki so se vključili v ta boj. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo vplivni. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo energični. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo vplivni. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo energični.

Druge svetovne vojne sta močno vplivali na razvoj slovenskega jezika. V prvih desetletjih 20. stoletja je bilo veliko ljudi, ki so se vključili v ta boj. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo vplivni. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo energični. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo vplivni. Vendar pa je bilo tudi nekaj ljudi, ki so bili zelo energični.

37.014.77

Selo glas

ISKRE
Iskre
inv.št:K /

17207

Semenišče Vipava

